

A Földtudományok Doktori Iskola szervezett képzésének rendszere

1. A szervezett képzés egy olyan tanulmányi program, amely segíti a doktoranduszt a doktori fokozat megszerzéséhez szükséges tudás elsajátításában és kutatói gyakorlat megszerzésében. A szervezett képzés követelményei a nappali és levelező képzésben megegyeznek.
2. A képzés időtartama egységesen 36 hónap, amely szervezési szempontból hat félévre tagolódik. A képzés időtartama alatt a FDI hallgatóinak 180 kreditet kell összegyűjteniük. Egy kredit 30 tanulmányi munkaórának felel meg, amelyet a hallgató kontaktórák hallgatásával, szakirodalom egyéni feldolgozásával, vizsgákra való felkészüléssel vagy házi dolgozat elkészítésével, kutatási, publikációs, illetve egyéb gyakorlati tevékenység folytatásával teljesít. Szemeszterenként minimum 15 kredit megszerzése szükséges.
3. A megszerzendő kreditek 54-126 arányban oszlanak meg a tanulmányi (vizsgákkal záródó kurzusokból szerezhető) és a gyakorlati (kutatási-oktatói tevékenységhez kapcsolódó) kreditek között. Ezen belül a doktori iskola meghatározza a belső arányokat, vagyis az egyes lehetséges teljesítéstípusok elérendő minimális, illetve beszámítható maximális kreditek számát az alábbiak szerint:

Krediteket az alábbi területekről lehet gyűjteni:

	Minimális teljesítendő kreditszám	Maximális beszámítható kreditszám	
Tanulmányi kreditek	54	54	
	Vizsgával záródó kurzusokból	46	
	Szakmai beszámolókból	8	
Gyakorlati kreditek	126	126	
	Kreditértékű előadások külső előadóval (előadásonként 2 kredit)	0	30
	Konferencia-előadások	12	50
	Publikációk	20	88
	Felsőoktatói tevékenység	0	45
	A témavezető által igazolt egyéb gyakorlati tevékenység	0	20
Összesen:	180		

Tanulmányi kredit

Vizsgákkal záródó kurzusok:

A doktori iskola hallgatóinak összesen legalább 46 kreditet kell gyűjteniük vizsgával záródó kurzusokból. A doktori iskola négy féléven keresztül szemeszterenként legalább 24 kredit értékű óra felvételének lehetőségét kínálja fel a FDI hallgatóinak. Ezek közül a hallgatók szakmai érdeklődésüknek, doktori kutatási témájuknak megfelelően szabadon választhatnak. A kurzusok szóbeli vagy írásbeli vizsgával, vagy kisebb egyéni kutatási feladat megoldásával záródnak. A kurzusok felvételét és teljesítését a kurzus oktatója a leckekönyvben igazolja és értékeli.

Az V. és VI. szemeszterben tanulmányi kredit megszerzésére vonatkozó kötelezettség nincs, de lehetőség van a korábban nem teljesített kurzusok felvételére. Tanulmányi kreditek a témavezető engedélyével más doktori programokon meghirdetett kurzusok teljesítésével is szerezhetők.

A Doktori Iskola képzési rendszere három program és az ezekbe besorolt tíz témacsoport keretében történik.

Programok	Geopolitika, geoökonómia és politikai földrajz közép- európai perspektívából	Társadalomföldrajzi	Természetföldrajzi, földtani és meteorológiai
Programvezetők	Szilágyi István	Dövényi Zoltán	Lóczy Dénes
Témacsoportok	Politikai és történeti földrajz Regionális földrajz Terület- és településfejlesztés	Kulturális földrajz Néesség- és településföldrajz Turizmusföldrajz	Földtan Geomorfológia Meteorológia, éghajlatváltozás Természeti földrajz és tájértékelés

A képzés keretében három eltérő típusú előadásra vagy gyakorlatra kerül sor:

Közös előadás: Általánosabb jellegű, de földtudományi mondanivalóval is bíró előadás, jórészt külső előadókkal

Időtartam: 2x45 perc

Kredit: 2

Megjegyzés: mivel az előadások témái változnak, ez a típus nem szerepel a részletes képzési terv táblázataiban.

Összevont kurzus: egy évfolyamnak szól, függetlenül a hallgatók szakmai orientációjától. Itt olyan előadásokra, ill. foglalkozásokra kerül sor, amelyek átfogó jellegük miatt minden hallgató számára fontosak, ill. szükségesek.

Időtartam: 2x45 perc

Kredit: 3

Speciális kurzus: a három program hallgatói számára elkülönítve ad mélyebb szakmai ismereteket.

Időtartam: 2-4x45 perc

Kredit: 2-4

Részletes képzési terv

I. félév

	I. foglalkozás	II. foglalkozás	III. foglalkozás	IV. foglalkozás
Összevont kurzus (teljes évfolyam számára)	Matematikai, statisztikai módszerek a geográfiában I. <i>(Geresdi István – 3 kredit)</i>	Matematikai, statisztikai módszerek a geográfiában II. <i>(Geresdi István – 3 kredit)</i>	A számítógépes térképezés alapjai <i>(Gyenizse Péter – 3 kredit)</i>	A távérzékelés, mint kutatási módszer a földtudományokban <i>(Nagyvárad László – 3 kredit)</i>
Geopolitikai, politikai földrajzi és geoökonómiai program	A geopolitika, mint multidiszciplináris társadalomtudomány <i>(Szilágyi István – 4 kredit (4 óra))</i>	Térelméletek, földrajzi térszemlélet <i>(Dövényi Zoltán, Pap Norbert – 2 kredit)</i>	Geopolitikai és geoökonómiai tervek a 21. században <i>(Bernek Ágnes, Szatmári Péter – 2 kredit)</i>	A nemzetközi kapcsolatok modern elméletei <i>(Szilágyi István – 2 kredit)</i> A világ természeti erőforrásai. Energia problémák <i>(Lóczy Dénes, Hetesi Zsolt – 2 kredit)</i>
Társadalomföldrajzi program	Kvantitatív módszerek a társadalmi földrajzban <i>(Németh Zsolt – 4 kredit (4 óra))</i>	Kvalitatív módszerek a társadalomföldrajzban <i>(Timár Judit – 4 kredit (4 óra))</i>	Társadalomföldrajzi elemzések és modellezés geoinformatikai eszközökkel <i>(Bugya Titusz – 4 kredit (4 óra))</i>	Rendszerelmélet <i>(Hajnal Klára – 4 kredit (4 óra))</i>
Természetföldrajzi, földtani és meteorológiai program	Digitális terepmodellek alkalmazása a geomorfológiában <i>(Kovács István Péter – 2 kredit)</i>	Geomorfológiai folyamatok modellezése terepasztalon <i>(Pirkhoffer Ervin – 4 kredit (4 óra))</i>	Az éghajlatváltozás modellezése <i>(Bartholy Judit, Pongrácz Rita – 2 kredit)</i>	Az éghajlatot meghatározó fizikai folyamatok <i>(Geresdi István – 2 kredit)</i>

II. félév

	I. foglalkozás	II. foglalkozás	III. foglalkozás	IV. foglalkozás
Összevont kurzus (teljes évfolyam számára)	„Academic writing” (tudományos íráskészség- fejlesztő kurzus angol nyelven) I. (Lóczy Dénes – 3 kredit)	„Academic writing” (tudományos íráskészség- fejlesztő kurzus angol nyelven) II. (Lóczy Dénes – 3 kredit)	„Academic writing” (tudományos íráskészség- fejlesztő kurzus angol nyelven) III. (Lóczy Dénes – 3 kredit)	PhD-workshop
Geopolitikai, politikai földrajzi és geoökonómiai program	A politikai földrajz modern elméletei (Pap Norbert – 2 kredit)	Iparosítás, iparpolitika és geopolitika (Botos Balázs, Trócsányi András – 2 kredit)	A társadalomtudományok kvantitatív és kvalitatív módszerei (Kákai László – 4 kredit (4 óra))	
	Geopolitikai gondolkodás és geopolitikai modellek a huszonegyedik században (Szilágyi István – 2 kredit)	Terrorizmus és antiterrorizmus (Nógrádi György – 2 kredit)		
Társadalomföldrajzi program	A turizmusföldrajz és a geográfia viszonyrendszere nemzetközi és hazai példákkal (Aubert Antal – 4 kredit (4 óra))	A kulturális földrajz nemzetközi trendjei és kutatási irányai (Trócsányi András – 4 kredit (4 óra))	A kultúrtájak földrajza: a hagyományos gazdálkodás tájformáló hatásai (Szabó Géza – 4 kredit (4 óra))	
Természetföldrajzi, földtani és meteorológiai program	Új módszerek a folyóvízi geomorfológiában (Kiss Tímea, Sipos György – 2 kredit)	A folyó- és ártér- rehabilitáció problémái (Lóczy Dénes – 2 kredit)	A globális éghajlatváltozás hatásai a vízgazdálkodásra (Lóczy Dénes – 4 kredit (4 óra))	

III. félév

	I. foglalkozás	II. foglalkozás	III. foglalkozás	IV. foglalkozás
Összevont kurzus (teljes évfolyam számára)	Tudományos művek szerkezeti, módszertani és formai követelményei (Tésits Róbert – 3 kredit)	Tudományos projektek tervezése és finanszírozása (Pap Norbert – 3 kredit)	Módszertani alapok és technikák a felsőoktatásban (M. Császár Zsuzsa – 3 kredit)	Prezentáció és tudományos kommunikáció (Tésits Róbert – 3 kredit)
Geopolitikai, politikai földrajzi és geoökonómiai program	Regionális elemzések (Wilhelm Zoltán – 2 kredit)	Ki irányítja a világgazdaságot? (Magyarics Tamás – 2 kredit)	Magyar geopolitika és geoökonómia (Hóvári János – 4 kredit (4 óra))	A monetáris politikai döntések globális hatásai (Lehmann Kristóf – 2 kredit)
	Poszt-strukturalista geopolitika: kritikai geopolitika (Reményi Péter, Timár Judit – 2 kredit)			A biztonság geográfiai dimenziói (Kecskeméti Klára – 2 kredit)
Társadalomföldrajzi program	A turisztikai tér értelmezése a társadalomföldrajzban (Aubert Antal – 2 kredit)	Korunk települési folyamatai és kihívásai (Pirisi Gábor – 4 kredit (4 óra))	A népesedés, mint globális kihívás (Dövényi Zoltán – 2 kredit)	A globális klímaváltozás és a turizmus (Gyuricza László – 2 kredit)
Természetföldrajzi, földtani és meteorológiai program	A villámárvizek természetföldrajzi feltételei (Czigány Szabolcs – 2 kredit)	A felszínmozgásos folyamatok vizsgálata (Fábián Szabolcs Ákos – 2 kredit)	A tájfejlődés rekonstrukciós módszerei (Barczy Attila – 2 kredit)	Földtani-tektonikai hatások a geomorfológiában (Sebe Krisztina – 2 kredit)

IV. félév

	I. foglalkozás	II. foglalkozás	III. foglalkozás	IV. foglalkozás
Összevont kurzus (teljes évfolyam számára)	Politika és tudomány kapcsolatrendszere <i>(Szilágyi István – 3 kredit)</i>	Tudománymetria, avagy lehet-e mérni a tudományt? <i>(Dövényi Zoltán – 3 kredit)</i>	Tudományos újdonságok a földtudományokban <i>(változó előadók – 3 kredit)</i>	PhD-workshop
Geopolitikai, politikai földrajzi és geoökonómiai program	Határkérdések és regionalizmus <i>(Reményi Péter – 3 kredit)</i>	Nemzetközi migráció és biztonság <i>(M. Császár Zsuzsa, Végh Andor, Glied Viktor – 2 kredit)</i>	Az iszlám geopolitikája <i>(N. Rózsa Erzsébet, Pap Norbert – 2 kredit)</i>	
	Oroszország és a világ <i>(Szilágyi István, Rác András – 2 kredit)</i>	Afrika: biztonság és világgazdaság <i>(Tarrósy István – 2 kredit)</i>	India szerepe a nemzetközi viszonyok rendszerében és a világgazdaságban <i>(Wilhelm Zoltán – 2 kredit)</i>	
Társadalomföldrajzi program	A turizmus környezeti kihívásai <i>(Jónás-Berki Mónika – 2 kredit)</i>	Társadalomföldrajzi műhelyek Magyarországon <i>(Dövényi Zoltán – 2 kredit)</i>	Turizmus az Európai Unióban – különös tekintettel a turizmuspolitikára <i>(Csapó János – 2 kredit)</i>	
	A területfejlesztés földrajzi alapjai <i>(Pap Norbert – 2 kredit)</i>			
Természetföldrajzi, földtani és meteorológiai program	Mezőgazdasági földértékelés az Európai Unióban <i>(Tóth Gergely – 2 kredit)</i>	Geoarcheológiai módszerek <i>(Dezső József – 2 kredit)</i>	Üledékképződési környezetek rekonstrukciója <i>(Budai Tamás – 2 kredit)</i>	
			Negyedidőszaki paleontológia és ősföldrajz <i>(Kovács János – 2 kredit)</i>	

Szakmai beszámolók:

Azok számára, akik nem rendelkeznek a felvétel időpontjában öt évnél nem régebbi legalább földtudományi alapszakos végzettséggel, négy darab szakmai beszámoló teljesítése kötelező legkésőbb a negyedik szemeszter végéig. A négy vizsgával egyenként 2-2 kredit szerezhető. A szakmai beszámolók nevét, tantárgyi előfeltételeit és tematikáját a doktori iskola honlapján teszi közzé.

Gyakorlati kreditek:

A FDI hallgatói tanulmányaik során a doktori kutatásaikhoz kapcsolódó gyakorlati tevékenységükkel krediteket szereznek. Ezek a kreditek származhatnak a FDI által meghívott vendégelőadók kreditált előadásaiból, ami előadásonként kettő kreditet jelent (a részvétel jelenléti íven rögzített, a helyszínen leckekönyvben kreditált), konferencia-előadásból és publikációk közzétételéből, felsőfokú oktatási tevékenységből, valamint a témavezető által igazolt egyéb gyakorlati tevékenységből (részvétel empirikus kutatásokban, szakirodalom feldolgozás és referálás, konzultáció). A gyakorlati tevékenységek elvégzését a doktorandusz által benyújtott dokumentumok alapján a témavezető a hallgató leckekönyvében aláírásával igazolja.

A gyakorlati tevékenységek kreditértékének meghatározása a szabályzat „A kutatási-publikációs és gyakorlati szakmai tevékenységek összehasonlító értékelése” című mellékletének segítségével történik.

A hallgatók a képzés során konzultációkon vesznek részt a témavezetőjükkel. A teljesített konzultációkat a témavezető vezeti be a leckekönyv erre a célra fenntartott részébe.

Tantárgyleírások összevont kurzusok

1. A kurzus címe: Matematikai, statisztikai módszerek a geográfiában, I.-II.
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Geresdi István DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 6
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: 1) Valószínűség számítás alapfogalmai. Feltételes valószínűség, teljes valószínűség tétel, Bayes-tétel. Adatsorok elemzése, ábrázolása. 2) Leggyakrabban használt, folytonos sűrűségfüggvények és eloszlásfüggvények. 3) Összefüggés vizsgálat. 4) Hipotézis vizsgálat, t-próba, f-próba, χ^2 statisztikai próbák. 5) További alkalmazások a földtudományban: pl. klaszter analízis, krigelés.
8. Ajánlott irodalom: STEINER FERENC: A geostatisztika alapjai DÉVÉNYI – GULYÁS: Matematikai statisztikai módszerek a meteorológiában
9. Az értékelés módja: Önálló probléma megoldás. Teszt írás az alkalmazott fogalmak köréből.

1. A kurzus címe: A számítógépes térképezés alapjai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Gyenzse Péter PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Térképészeti alapfogalmak Számítástechnikai alapfogalmak Egy rendelkezésre álló szoftver általános ismertetése Közös munka a szoftverben Egyéni térképszerkesztés a megismert szoftverrel
8. Ajánlott irodalom: ZENTAI L. 2000. Számítógépes térképészet, ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 252 p. LÓKI J. 1999. Digitális tematikus térképészet. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen. 205 p.
9. Az értékelés módja: Előre lebeszélte feltételek mellett saját munka leadása az oktatónak elektronikus formában. Az oktató ezt az órán ismertetett szabályok és követelmények függvényében értékeli.

1. A kurzus címe: A távérzékelés, mint kutatási módszer a földtudományokban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Nagyváradai László PhD egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A természetföldrajzi kutatások történeti földrajzi és társadalom földrajzi jelentősége. A természetföldrajz, mint a geográfia alapját képező diszciplína kutatási eredményeinek alkalmazhatósága a kutatások során. A primér és szekundér adatgyűjtés típusai és alkalmazásuk. A távérzékelés, mint a geográfia új és egyedülálló digitális adatbázist jelentő monitoring rendszere és annak alkalmazása az adatelemzés során.
8. Ajánlott irodalom: MUCSI LÁSZLÓ: Műholdas távérzékelés GYENIZSE –NAGYVÁRADI: A térinformatika és alkalmazása II.
9. Az értékelés módja: írásbeli feladat, ötfokozatú

1. A kurzus címe: „ Academic writing ” (Tudományos íráskészség-fejlesztő kurzus angol nyelven)
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Lóczy Dénes DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 9
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: 1. foglalkozás: Nemzetközi folyóiratcikkek formai követelményei: címadás, az absztrakt és a kulcsszavak összeállítása; új követelmények: Highlights, Visual abstract; a célok megfogalmazása; módszerek, eredmények és tárgyalásuk (diskusszió); következtetések; a hivatkozások formátuma – példák bemutatva 2. foglalkozás: Nemzetközi folyóiratcikkek tartalmi kérdései: kutatási előzmények; a problémafelvetés lehetséges módjai (a hipotézisek kérdése); a mintaterületek bemutatásának szabályai; a kutatási eredmények illusztrálása (grafikonok, táblázatok, térképek); hivatkozási stratégiák – példák bemutatva 3. foglalkozás: Egyéb publikációk (könyvfejezet, könyvismertetés, szemleanyag) készítése, az anyagelrendezés konvencionális és rendhagyó megoldásai – példák bemutatva
8. Ajánlott irodalom: 3-4 kiválasztott példa a földrajztudomány különböző területeiről JOHNSON, A.M. 2011. Charting a course for a successful research career. Elsevier, Amsterdam. 117 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Tudományos művek szerkezeti, módszertani és formai követelményei
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Tésits Róbert PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus a PhD-értekezések elkészítésében nyújt segítséget, de ismeretanyaga felhasználható a nemzetközi szakmai folyóiratokba szánt tudományos cikkek elkészítéséhez is. A kurzus célja, hogy a földrajzos hagyományokat is figyelembe véve egységes szemléletet, keretet adjon az értekezések és tézisek elkészítéséhez. A hallgatók megismerkedhetnek a főbb szerkezeti egységek céljával, felépítésével, tartalmi, logikai, műfaji alapelveivel. Ezzel párhuzamosan gyakorlati példákkal illusztrálja az általános formai és tipográfiai elvárásokat, valamint felhívja a figyelmet a leggyakrabban előforduló hibákra.   Témakörök: Az értekezés célja és szerkezete, a dolgozat formája és terjedelme, az írásmű tipográfiája, a szöveg formai tagolása, kiemelések a szövegben, a mondanivaló alátámasztása, illusztrációk.
8. Ajánlott irodalom: TÉSITS R. – BUGYA T. 2003: <i>Tudományos közlemények és PhD-értekezések tipográfiája, szerkezete és módszertana</i>. PTE FI, Pécs, 66 p.   BECK M. 1992: <i>A tudományos kutatás és közlés etikai kérdései</i>. Magyar Tudomány 37, 3-12, Budapest, 1992.   CSERMELY P. – GERGELY P. 1995: <i>A megismerés csapdái (A tudományos kutatómunka módszertana és problémái)</i>. Magyar Biológiai Társaság Sejt- és Fejlődésbiológiai Szakosztálya, Budapest, 140 p.   CSERMELY P. (et. al) 1999: <i>Kutatás és közlés a természettudományokban</i>. Osiris 2000 Kiadó, Budapest.   EARL, R. B. 1996: <i>A társadalomtudományi kutatás gyakorlata</i>. Balassi Kiadó, Budapest, 704 p.   GYURGYÁK J. 2003: <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 542 p.   TOMCSÁNYI P. 2000: <i>Általános kutatómódszertan</i>. Szent István Egyetem, OMMI, Budapest, 472 p.
9. Az értékelés módja: órai munka, házidolgozat

1. A kurzus címe: Tudományos projektek tervezése és finanszírozása
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Pap Norbert, PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A foglalkozás során ismertetésre kerül, hogy mi a tudományos projekt a geográfiában (különösen pedig a magyar geográfiában), és ez miben sajátos. Bemutatásra kerül, hogy a projektek megvalósításának milyen keretrendszere van. Esettanulmányokon keresztül (törekszünk pécsi példák alkalmazására) mutatjuk be a projekt tervezésének folyamatát, a projektvezetés nehézségeit, a megvalósítás lépcsőfokait, a finanszírozással kapcsolatos kérdéseket, a tudományos életút során jelentkező különböző szinteket és azok nehézségeit.
8. Ajánlott irodalom: Eco, Umberto 2015: <i>How to write a thesis?</i> MITPress Kerzner, H. (2003). <i>Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling</i> (8th Ed. ed.). Wiley
9. Az értékelés módja: otthoni, egyéni írásbeli feladat: a PhD disszertáció mint tudományos projekt tervezési problémái a saját témán

1. A kurzus címe: Módszertani alapok és technikák felsőoktatásban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: M. Császár Zsuzsanna PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A felsőoktatásban végbement változások és azok hatásai az oktatás módszertani kultúrájára A hagyományos oktatásmódszer alkonya A kompetencia alapú felsőoktatás jellemzői Innovatív módszerek és megvalósítási lehetőségeik (projekt módszer, kooperatív tanulás szervezés lehetőségei, IKT kultúra legújabb elemei)
8. Ajánlott irodalom: BESSENYEI ISTVÁN: Tanulás és tanítás az információs társadalomban. Az eLearning 2.0 és a konnektivizmus. In: Pintér Róbert (szerk.): Az információs társadalom. Gondolat - Új Mandátum, Budapest, 2007. JACOBS, HEIDI HAYES (ed.): Curriculum 21. Essential Education for a Changing World. ASCD, Alexandria, Virginia, 2010 KAGAN, SPENCER: Kooperatív tanulás. Önkonet Kft, Budapest, 2004. „Korszerű felsőoktatási pedagógiai módszerek, törekvések” BCEKK NFKK 2010 http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1231/1/NFKK_5_vegleges.pdf BAKÓ B., & SIMON K. (2010): Kooperatív tanulás. Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem. ORBÁN J. (2009): A kooperatív tanulás: szervezés és alkalmazás. Pécs: Orbán & Orbán Bt. HALÁSZ G. (2010): A tanulás minősége a felsőoktatásban: intézményi és nemzeti szintű folyamatok. http://halaszg.ofi.hu/download/A_study_TANULAS.pdf [2011.11.10.]
9. Az értékelés módja: írásbeli feladat a fenti témákból kiválasztva egy módszer bemutatása

1. A kurzus címe: Prezentáció és tudományos kommunikáció
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Tésits Róbert PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja, hogy a földrajzos hagyományokat is figyelembe véve egységes szemléletet, keretet adjon a prezentációk és a nemzetközi folyóiratcikkek elkészítéséhez. A hallgatók megismerkedhetnek a prezentációk és a folyóiratcikkek főbb szerkezeti egységeivel, logikai, műfaji alapelveivel. Ezzel párhuzamosan gyakorlati példákkal illusztrálja az általános formai és tipográfiai elvárásokat, valamint felhívja a figyelmet a leggyakrabban előforduló hibákra   Főbb témakörök: Kutatási terv készítése, a prezentáció-készítés általános szabályai, tudományos kommunikáció a nemzetközi térben, a nemzetközi szakmai folyóiratok elvárásai (citáció, kísérőlevél, legfontosabb eredmények kiemelése, stb.), az idegen nyelvű kéziratok online benyújtásának speciális követelményei.
8. Ajánlott irodalom: MALMFORS B., GRANSWORTHY P., GROSSMAN M. 2004: Writing and presenting Scientific papers, Nottingham University Press.   ROBERT A. DAY 1998: How to write and publish a scientific paper. Oryx Press.   Kutatási eredmények publikálásának módszertana. Szent István Egyetem, MKK. http://www.mkk.szie.hu/dep/sktt/kozzetel/publikacio.pdf   <i>ScholarOne Manuscripts. mc.manuscriptcentral.com</i>
9. Az értékelés módja: órai munka, kutatási terv elkészítése

1. A kurzus címe: A politika és a tudomány kapcsolatrendszere
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Szilágyi István DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, őszi szemeszter
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolóknak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja, hogy a doktoranduszok megismerjék a politikának, mint a társadalom egyik alrendszerének és viszonyrendszerének mozgástörvényeit, eredetét, fogalmi tartományát, elemeit, közvetlen és közvetett formáit. A foglalkozás során a polity, a politics és a policy aspektusok érvényesítésével és alkalmazásával tárgyalásra kerülnek a társadalom, a politika, a hatalom, az uralom, az érdek, a legitimitás, a legitimitás, a hegemonia, a politikai rendszer intézményi elemeit alkotó szerveződések és szervezetek kérdései, valamint a politika és a tudomány kapcsolatrendszere. A demokratikus és tekintélyuralmi-bürokratikus politikai rendszerek különböző formáinak komparatív elemzésével feltárhatók a jelzett struktúrák közötti hatékonyságbeli különbségek és ezek tudományhoz való viszonya. A kurzus vizsgálja a politika és a tudomány társadalmi funkcióját, intézményrendszerét és kapcsolatát, továbbá az egyes „tudós-” és „politikustípusok” megjelenési formáit, ismérveit, társadalmi modernizációban játszott szerepét, a politika és a tudomány kölcsönhatását és együttműködését. A kurzus a kelet-közép-európai rendszerváltozások történelmi tapasztalatainak feldolgozásával egyben a tudomány és a politika történelmileg változó kapcsolatrendszerére is rámutat.
8. Kötelező irodalom: 1.- ENYEDI ZSOLT- KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: Pártok és Pártrendszerek. Osiris Kiadó, Budapest,2005. 2.- HAGOPIAN, MARC: Movements, Regimes and Ideologies. Longmann Inc. New York and London, 1984. 3.- KÖRÖSÉNYI ANDRÁS- TÓTH CSABA – TÖRÖK GÁBOR: A magyar politikai rendszer. Osiris Kiadó, Budapest,2005. 5.- Politika és politikatudomány. Aula Kiadó, 2009. 6.- ARENT LIJPHART: <i>Patterns of Democracy: Government Forms & Performance in Thirty-six Countries, Second Edition.</i> New Haven: Yale University Press, 2012. 2.- <i>Foundations of Comparative Politics.</i> Cambridge University Press, Cambridge,2005. 5.- O'NEILL,PATRICK: <i>Essentials of Comparative Politics.</i> Norton and Company, New York-London, 2003. 6.- SARTORI, GIOVANNI: Demokrácia. Osiris Kiadó, Budapest, 1999. 7.- SZILÁGYI ISTVÁN: Geopolitika. Publikon Kiadó, Pécs, 254.o.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Tudománymetria, avagy lehet-e mérni a tudományt?
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dövényi Zoltán DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Az előadás elsősorban az alábbi témaköröket érinti: - A szellemi alkotások értékelésének lehetőségei, peremfeltételei, - egy nehéz kérdés: Mi, vagy ki dönti el a szellemi alkotások (pl. zeneművek, regények, költemények) idő- és értékállóságát? . A tudományos munkák minősítésének lehetőségei - Tudománymetria: áldás vagy átok? - Néhány neuralgikus pont: - impakt faktor - citáció - Hirsch-index - A tudományos teljesítmény értékelése körüli viták Magyarországon
8. Ajánlott irodalom: BRAUN T. 2008: Szellem a palackban, tudománymetriai értékelések – Magyar Tudomány 11. pp. 1366-1371.   CSABA L. – SZENTES T. – ZALAI E. 2014: Tudományos-e a tudománymérés? Megjegyzések a tudománymetria, az impakt faktor és az MTMT használatához – Magyar Tudomány 4. pp. 442-466.   KISS É. 2014: A tudományos minősítés nemzetközi gyakorlata egy kérdőíves felmérés tükrében – Magyar Tudomány 9. pp. 1129-1135.
9. Az értékelés módja: beszámoló

1. A kurzus címe: Tudományos újdonságok a földtudományokban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: változó előadókkal
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 3
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Az előadás célja a földtudományok bármely területén megszületett nagyobb hatású elméletek, felfedezések stb. megismertetése a hallgatókkal.
8. Ajánlott irodalom: Az aktuális kurzushoz kapcsolódó.
9. Az értékelés módja: beszámoló

Tantárgyleírások

Geopolitika, geoökonómia és politikai földrajz közép-európai perspektívából program

1. A kurzus címe: A geopolitika, mint multidiszciplináris társadalomtudomány
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Szilágyi István DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Rendszerszerű és elemző ismeretek nyújtása a nemzetközi viszonyok és a nemzetközi politika egyik meghatározó irányzatáról a geopolitika mint multidiszciplináris társadalomtudomány és elmélet, történetéről, mozgástörvényeiről, irányzatairól, szereplőiről, struktúráiról és folyamatairól.
8. Ajánlott irodalom 1.- SZILÁGYI ISTVÁN: Geopolitika. 2013. Pécs 2.- SZILÁGYI ISTVÁN: „A földrajz a történelem kulcsa” Százötven éve született Sir J. Halford Mackinder a földrajztudomány és a geopolitika klasszikusa. Magyar Tudomány 2011. 11. sz. 1362-1373.o. 3.- SZILÁGYI ISTVÁN: EUrópa és a mediterrán világ. Áron Kiadó, Budapest,2009. 181.o. 4.- CSIZMADIA SÁNDOR - MOLNÁR GUSZTÁV- PATAKI GÁBOR: Geopolitikai Szöveggyűjtemény. SVK, Budapest,1999. 5.- COHEN, SAUL BERNARD: Geopolitics:The Geography of International Relations. Rowman & Littlefield Publishers, Inc. New York,2009.457.o. 6.- KISSINGER, HENRY: Diplomácia. Panem Kiadó, 2008. Budapest,957.o. 7.- FLINT, COLIN: Introduction to Geopolitics. Routledge, London and New York,2007.237.o. 8.-GEARÓID Ó THUATATIL-SIMON DALBY- PAUL ROUTLEDGE (eds):The Geopolitics Reader.Routledge, London and New York,2003. 9.- Geopolitics,Geography and Strategy. Editors: COLIN S. GRAY- GEOFFREY SLOAN. Frank Cass. London- Portland,1999. 10.- BRZEZINSKI, ZBIGNIEW: A nagy sakktábla. Európa Kiadó, Budapest,1999. 307.o. 11- BRZEZINSKI, ZBIGNIEW: <i>Stratégiai vízió. Amerika és a globális hatalom válsága.</i> Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, 297. o.
9. Az értékelés módja: beadandó dolgozat, elemzés

1. A kurzus címe: Térelméletek, földrajzi térszemlélet
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dövényi Zoltán DSc, egyetemi tanár Pap Norbert PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A három fő földrajzi térelmélet (tájelmélet, rayon-elmélet és központi helyek elmélete) ismertetése. Az elméletek megjelenése modern magyar térelméleti munkákban. Fejlesztéspolitikai alkalmazásuk. A három elmélet kritikája.
8. Ajánlott irodalom: CHRISTALLER W, 1933. Die zentralen Orte in Süddeutschland, Fischer, Jena; 1966, English translation from German original by L W Baskin, Central places in Southern Germany, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ HAGGETT, P. 2001: Geography: A Global Synthesis. Harlow PAP, N. – NAGY J. T. – VÉGH A. 2012: Some thoughts about the geographical way of thinking in the Hungarian culture. In: Urban Bacher, Dražen Barković, Karl - Heinz Dernoscheg, Maja Lamza, Branko Matić, Norbert Pap, Bodo Runzheimer (szerk.) INTERDISCIPLINARY MANAGEMENT RESEARCH VIII.. The Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics, 2012. pp. 1083-1098. PAP, N. 2003: Geographic Aspects of Regional Development Policy. - DEVELOPMENT AND FINANCE 2003:(3) pp. 81-87. (2003)
9. Az értékelés módja: írásbeli beszámoló/ kritikai esszé írása a térelméletek témakörben.

1. A kurzus címe: A nemzetközi kapcsolatok modern elméletei
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dr. Szilágyi István, DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja, hogy annak keretében a hallgatók megismerkedjenek a nemzetközi viszonyok elméletének alapvető paradigmáival, az ezredfordulón megjelenő új irányzataival (konstruktivizmus, feminizmus, stb.). A kurzus foglalkozik a nemzetközi társadalom globalizáció korában bekövetkezett változásaival, valamint a kultúra, civilizáció, a nemzeti identitás kérdéskomplexum hidegháború utáni nemzetközi rendszerben játszott szerepével.
8. Ajánlott irodalom   1.- Szilágyi István: Geopolitika. 2013. Pécs   2.- James E. Dougherty - Robert L. Pfaltzgraff: <i>Contending Theories of International Relations</i>. Longman „New York, 2001. 445. o.   3.- Chris Brown: <i>Understanding International Relations</i>. Palgrave Macmillan, London, 2005.   4.- <i>Theories of International Relations</i>. Palgrave Macmillan, London, 2005, 322.o   5.- Kiss J. László: <i>Változó utak a külpolitika elméletében és gyakorlatában</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2009. 451.o.   6.- Kissinger, Henry: <i>Korszakváltás az amerikai külpolitikában?</i> Panem-Grafo, Budapest, 2002. 236.o.   7- Brzezinski, Zbigniew: <i>Stratégiai vízió. Amerika és a globális hatalom válsága</i>. Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, 297. o.   8.- Edward Hallett Carr: <i>The Twenty Years' Crisis. 1919-1939</i>. Macmillan Press LTD and PAPERMAC, Reprinted. London, 1993. 1-95. o.   9.- Hans Joachim Morgenthau: <i>Politics Among Nation. The Struggle for Power and Peace</i>. McGraw-Hill, New York, 1993. 1-217o., 359-391.o
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A világ természeti erőforrásai. Energia problémák
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Lóczy Dénes DSc, egyetemi tanár, Dr. Gálosi Kovács Bernadett, Dr. Hetesi Zsolt
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A vízerőforrás eloszlása a Földön és geopolitikai jelentősége; a biológiai erőforrások; az ércek készletei (különös tekintettel a stratégiai jelegűekre, pl. ritkafémek ércei); nemfémes ásványi nyersanyagok; a fosszilis energiahordozók készletei; a nukleáris energia kiaknázásának problémái; alternatív energiaforrások és perspektíváik
8. Ajánlott irodalom: Gleick, P.H. and Ajami, N. (eds) 2014. The World's Water. Vol. 8. Island Press, Seattle WA BP Statistical Review of World Energy. 2014. British Petroleum http://www.bp.com/en/global/corporate/about-bp/energy-economics/statistical-review-of-world-energy.html Sorensen, B. 2010. Renewable energy: Physics, Engineering, Environmental Impacts, Economics & Planning. Academic Press, Burlington MA. 976 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A politikai földrajz modern elméletei
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Pap Norbert PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus során áttekintésre kerülnek a politikai földrajz főbb nemzetközi és hazai irányzatai, fontosabb témái. A megközelítés tudománytörténeti és elméleti jellegű. Államföldrajz, határok, ecumenális államterület, főváros kérdés, vitatott határok és térségek, etnikai földrajzi kérdések, nemzet és identitás, globalizáció és szuverenitás, a lokalitás és a világ...
8. Ajánlott irodalom: <i>Pap, N. 2013: Hungary, the Balkans and the Mediterranean. Publikon</i> <i>Taylor, J.P. 2011: Political Geography: World-Economy, Nation-State, Locality. Colin Flint</i> <i>Agnew, J. 2009: Globalization and Sovereignty. Rowman & Littlefield</i> Pap Norbert: <i>A magyar politikai földrajz irányzatai 1989-2014. MBF</i>
9. Az értékelés módja: írásbeli dolgozat/esszé írása a politikai földrajz legújabb kérdéseiről, témáiról

1. A kurzus címe: Geopolitikai gondolkodás és geopolitikai modellek a huszonegyedik században
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dr. Szilágyi István, DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus elemző áttekintést nyújt a huszonegyedik században érvényesülő főbb geopolitikai modellekről, civilizációs megközelítésekről, az ötdimenziós tér nemzetközi viszonyok rendszerére gyakorolt hatásáról és annak következményeiről.
8. Ajánlott irodalom   1.- Szilágyi István: Geopolitika. 2013. Pécs 2.- Szilágyi István: Európa és a mediterrán világ. Áron Kiadó, Budapest,2009. 181.o. 3.- Cohen, Saul Bernard: Geopolitics: The Geography of International Relations. Rowman & Littlefield Publishers, Inc. New York,2009.457.o. 4.- Kissinger, Henry: Diplomácia. Panem Kiadó, 2008. Budapest,957.o. 5.- Huntington,Samuel P. A civilizációk összecsapása és a világrend alakulása. Európa, Könyvkiadó, Budapest, 1998 6.-Gearóid Ó Thuatatil-Simon Dalby- Paul Routledge (eds):The Geopolitics Reader.Routledge, London and New York,2003. 7.- Geopolitics, Geography and Strategy. Editors:Colin S. Gray- Geoffrey Sloan. Frank Cass. London- Portland,1999. 10.- Brzezinski, Zbigniew: A nagy sakktabla. Európa Kiadó, Budapest,1999. 307.o. 11- Brzezinski, Zbigniew: <i>Stratégiai vízió. Amerika és a globális hatalom válsága.</i> Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, 297. o. 12. Dolman, Everett: <i>Astropolitik. Classical Geopolitics in the Space Age.</i> Frank Cass. London- Portland, 2002. 208. o. 13.-<i>Toward a Theory of Spacepower.</i> Selected Essays,Institute of National Strategic Studies. National Defense University, Washington, 2013.594.o.
9. Az értékelés módja: beadandó dolgozat, elemzés

1. A kurzus címe: Iparosítás, iparpolitika és geopolitika
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Botos Balázs
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A tantárgy a napjainkban felmerülő legfontosabb iparpolitikát illető kérdésekre ad választ, úgymint az ipar strukturálása vagy az ipar nemzetköziesedésének kérdései. Ezen kérdéskörökön belül elemzésre kerül egy-egy konkrét ágazat helyzete is. Megvizsgáljuk az iparpolitika fogalmát és definiáljuk azt. A 21. századra felgyorsuló globalizációt figyelembe véve, hangsúlyt fektetünk Magyarország, az USA, EU illetve ASEAN országok iparpolitikai kapcsolataira, azok tényezőire és ezek fontosságára.   A tantárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek napjaink iparpolitikájával, nemzetközi példákon keresztül kapnak globális képet az iparpolitikáról, iparfejlesztésről, az ipar exportorientáltságának kérdéséről.   A kurzus egyaránt célozza a hallgatók elméleti ismereteinek fejlesztését és gyakorlati készségeinek fejlesztését is az iparosítás, iparpolitika geopolitika területén.   Lehetséges témakörök: - Iparpolitika meghatározása, alapfogalmak - Az állam szerepe és az iparpolitika - Iparpolitika és az állam gazdasági szerepvállalása - Exportorientáció és az ipar kapcsolata - ASEAN országok iparpolitikája - Iparpolitika az Egyesült Államokban - A modern iparpolitikák kialakulása - Iparpolitika, iparvédelem és válság - A válságra adott válaszok, a gazdasági nacionalizmus, protekcionizmus erősödése - Magyarország iparpolitikája - Iparfejlődés a rendszerváltozás előtt és után - Külgazdasági orientáció és iparpolitika - Az EU iparpolitikája (Olaszország, Franciaország, Belgium, Írország példáján keresztül)

8. Ajánlott irodalom:

1. Botos Balázs: Az iparpolitika metamorfózisa. L'Harmattan, Budapest. 2010.
2. Botos Balázs: Munkahelyteremtés és újraiparosítás. Polgári Szemle. 2010. április.
3. Chris Anderson: Makers. The New Industrial Revolution. Crown Business. 2012.
4. Dani Rodrik: Visszatér az iparpolitika. Világgazdaság Online. 2011.10.04.
<http://www.vg.hu/velemenya-kozgazdaszok/visszater-az-iparpolitika-alkalmazni-de-hogyan-313480>
5. G.Harry Stine: The Third Industrial Revolution. Putnam's Sons. New York. 1975.
6. Perspectives on Global Development 2013. Industrial Policies in a Changing World. OECD- EDFI. 2013. Paris
7. Európai Parlament: Jelentés Európa újraiparosításáról a versenyképesség és a fenntarthatóság javítása érdekében. 2013/2006(INI)

9. Az értékelés módja: Megadott témákban készített házi dolgozatok és az órai teljesítmény alapján

1. A kurzus címe: Terrorizmus és antiterrorizmus
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Nógrádi György DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A világpolitika főbb jellemzői a bipoláris világ vége után, az új amerikai stratégiai célok, a Szovjetunió felbomlása és ennek geopolitikai következményei, a KNSZ megerősödése és globális szereplővé válása. Az Arab Tavasz és következményei. A Közel-Kelet és a Közép-Kelet megváltozott szerepe. Az EU az új világhelyzetben. Magyar stratégiai célok és azok lehetséges elérései. A terrorizmus és az antiterrorizmus aktuális kérdései.
8. Ajánlott irodalom: P.Kennedy: Nagyhatalmak tündöklése és bukása H.Kissinger: Diplomácia H.Kohl: A berlini fal leomlásától a német újraegyesítésig Bush- Crawford: Beszélgetések M. Thacher emlékiratok H. Kissinger: On China.
9. Az értékelés módja: írásbeli vizsga

1. A kurzus címe: A társadalomtudományok kvantitatív és kvalitatív módszerei
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Kákai László
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: <u>Ismeretanyag:</u> A kurzus célja, hogy a hallgató stabilan tudjon eligazodni a statisztika különböző területei, elemzési eszközei között. Fő célja, hogy a társadalomtudomány területén belül felvértesse a hallgatókat olyan módszertani készségekkel, ismeretekkel, amelyek révén az elméleti ismereteket tesztelni, alkalmazni lehet. Megismertetni hallgatókat a modern társadalomtudományi kutatás alapjaival (Módszerek bemutatása, kutatás folyamata, adatok kezelése, elemzés SPSS programmal.).   <u>Kompetenciák:</u> A hallgató a kurzust sikeresen elvégezve képes lesz a statisztikai eszközök közti, sőt maga is el tud végezni alapvető számolásokat.   Tematika: 1. Miért van szükség kutatásokra, illetve kutatómódszertanra? 2. Hogyan végezzünk társadalomtudomány kutatást? 3. Módszerek és problémák a társadalomtudományokban 4. Mi a közvélemény és hogyan szerezhetünk ismereteket róla?
8. Ajánlott irodalom: <u>Kötelező:</u>   Felkai Gábor-Haskó Katalin-Molnár Attila Károly-Némedi Dénes-Pál Eszter-Somlai Péter: A szociológia kialakulása Új Mandátum, Budapest 1999 13-25.o.; 429-454.o. Domenico Fisichella: A politikatudomány Alapvonalai. Osiris, Budapest 2001. 11-42.o. Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 2003. (utolsó kiadás, nem a kék, hanem a barna) p. 103-245; 273-314; Fischer György: Hihetünk-e a közvélemény-kutatásoknak? Bagolyvár Könyvkiadó, Budapest, 2001. p. 7-23; 24-43; 60-126 Rudas Tamás: Hogyan olvassunk közvélemény-kutatásokat? Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 1998. Moksony Ferenc: Gondolatok és adatok – Társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Osiris Kiadó, Budapest, 1999. Jonathan Grix: Bevezetés a társadalomkutatás általános terminológiájába (elektronikus)

Ajánlott:

Obádovics J. Gyula: *Valószínűségszámítás és matematikai statisztika: középiskolai tanulók, főiskolai és egyetemi hallgatók, valamint műszaki és gazdasági szakemberek számára, gyakorlati alkalmazásokkal*, Budapest: Scolar Kiadó, 334. p. 2009. ISBN: 978-963-244-067-5
Hunyadi László: *Statisztika*, Budapest: Aula, 2008. 348 p. ISBN 9789639698239 2.
Freedman, David: *Statistics*. Budapest: Typotex Kiadó, 2005. 809. p., ISBN:963-9548-63-4

9. Az értékelés módja:

Minden hallgató aktívan részt vesz az órákon, különösen a csapatfeladatok végrehajtásában. Minden hallgató – csapatban – egy **órai prezentációt** köteles tartani, mely a végső jegy **20%**-át teszi ki.

További **30%**-ért minden hallgató **egyéni kutatási tervet kell készítenie a** választható témák valamelyikéből. A PPT-slidesor terjedelme nem lehet kevesebb 10 slide-nál, és nem haladhatja meg a 20 slide-ot. A felhasznált irodalmat, forrásokat minden slidesor végén kötelezően meg kell jelenítenie mindenkinek. A PPT elektronikus. Az a hallgató, aki határidő után küldi be a fájlt, a végső jegyből 20%-kal kevesebbre számíthat.

A kurzust **írásbeli elméleti teszttel** zárjuk, mely a végső jegy **50%**-kát adja. A tesztben rövid válaszokat igénylő kérdések, hosszabb, kifejtendő kérdések, statisztikai fogalmak és feladatok egyvelege méri fel a hallgatók félév során megszerzett tudását.

1. A kurzus címe: Regionális elemzések
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Wilhelm Zoltán PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus során áttekintésre kerülnek a modern, matematikai alapú regionális elemzési módszerek. Kiemelten foglalkozunk a területi egyenlőtlenségek feltárásához szükséges mutatók körével, ezek felhasználási lehetőségeivel, valamint a modell- és prognózisalkotás lépéseivel. A kurzus keretében kiemelt vizsgálati területként, kutatási térrénumként kezeljük a BRICS országokat, azokon belül is elsősorban az ázsiaiakat.
8. Ajánlott irodalom: AZIZ I. ET AL. 1997: <i>Methods of Interregional and Regional Analysis</i> . Avebury, Beatty, 490 p. COHEN, S. B. 2015: <i>Geopolitics: The Geography of International Relations</i> . Rowman & Littlefield Publishing Group, Lanham, 489 p. HORVÁTH G. – SZABÓ P. – WILHELM Z. 2010: Belső- és Kelet-Ázsia. In: Tóth J. főszerk.: <i>Világföldrajz</i> . Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 930-976. MITZE, T. 2012: <i>Empirical Modelling in Regional Science</i> . Springer-Verlag, Berlin, 339 p. NEMES-NAGY J. SZERK. 2005: <i>Regionális elemzési módszerek</i> . Regionális Tudományi Tanulmányok 11., ELTE Regionális Földrajzi Tanszék STIMSON, R. J. ET AL. 2006: <i>Regional Economic Development: Analysis and Planning Strategy</i> . Springer-Verlag, Berlin, 452 p. TABATA, S. ed. 2015: <i>Eurasia's Regional Powers Compared – China, India, Russia</i> . Routledge, Abingdon, 243 p. WILHELM Z. 2010: Dél-Ázsia. In: Tóth J. főszerk.: <i>Világföldrajz</i> . Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 977-1029. WILHELM Z. 2011: <i>The Survey of Spatial Disparity in India with the Application of the SENTIENT Index</i> . In: <i>Hungarian Geographical Bulletin</i> 60. (1.), pp. 45-65.
9. Az értékelés módja: szóbeli vizsga (kollokvium)

1. A kurzus címe: Poszt-strukturalista geopolitika: kritikai geopolitika
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Reményi Péter PhD, adjunktus Tímár Judit CSc, tudományos főmunkatárs
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus során a hallgatók megismerkednek a kritikai geopolitika szemléletmódjával, vizsgálati módszereivel, a jellemző kutatási területeivel. Esettanulmányok segítségével mélyítik tovább tudásukat.
8. Ajánlott irodalom: G. O'Tuathail 1996: Critical Geopolitics. Routledge, London, 250 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Ki irányítja a világgazdaságot?
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Magyarics Tamás PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A 21. század elején a már korábban megindult hatalmi átrendeződés a világban felgyorsult. Egyfelől megfigyelhető egyfajta biztonságpolitikai, politikai és gazdasági deterritorializálódás (transznacionális kihívások, stb.), másfelől ugyanakkor bizonyos mértékű reterritorializálódás („<i>The West and the Rest</i>”). Noha az Egyesült Államok globális hatalmát feltörekvő (nagy)hatalmak relatív mértékben meggyengítették, de az amerikai befolyás végletes hanyatlásáról szóló elméletek („<i>declinism</i>”) nem tűnnek megalapozottnak. Washington még mindig képes befolyásolni a potenciális hatalmi központok megerősödésének folyamatát, továbbra is ellenőrzése alatt tartja a globális „közösségi tereket” (pl., tengeri kereskedelmi útvonalakat), valamint létfontosságú biztonságpolitikai „szolgáltató” funkciót lát el a világ három kulcsfontosságú („<i>pivotal</i>”) térségében (az atlanti-térség, tágabb Közel-Kelet és a csendes-óceáni térség/Távol-Kelet). A fentiek fényében az Egyesült Államok még mindig, elsősorban reálpolitikai szempontból, „nélkülözhetetlen” állam annak ellenére, hogy a wilsoni „liberális” nemzetközi rend megteremtési esélyei csökkentek.
8. Ajánlott irodalom: Brzezinski, Zbigniew: <i>Strategic Visions</i> (2012) Kissinger, Henry A.: <i>The World Order</i> (2014) Nye, Joseph S.: <i>Is the American Century Over?</i> (2015) ÓTuithail, Gearóid, Simon Dalby & Paul Routledge: <i>The Geopolitics Reader</i> (2006)
9. Az értékelés módja: írásbeli dolgozat/esszé írása a témáról

1. A kurzus címe: Magyar geopolitika és geoökonómia
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Hóvári János CSc, c. egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: - A magyar külpolitika globális törekvései 1990-2014 között - A globális kihívások és a magyar külpolitika - Globális kihívások a V4 térségben
8. Ajánlott irodalom: Gazdag Ferenc (szerk.): A magyar külpolitika 1989-2014. Bp., 2014. Kiss J. László (szerk.): Nemzeti identitás és külpolitika az euroatlanti térségben. Bp., 2005. Csaba László-Jeszenszky Géza-Martonyi János: Helyünk a világban. A magyar külpolitika útja a 21. században. Bp., 2009.
9. Az értékelés módja: írásbeli dolgozat

1. A kurzus címe: A monetáris politikai döntések globális hatásai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dr. Lehmann Kristóf, főosztályvezető
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A tervezet kurzus célja, hogy bemutassa a gazdaságpolitikák nemzetközi térbeli hatásait. A tárgy a posztkeynesi és a kartalista iskolák elméleteinek bemutatásán keresztül a különböző gazdasági sokkok regionális hatásait elemzi globálisan. A kiinduló pont a pénz létrejötte a gazdaságban, ehhez kapcsolódóan a gazdaságpolitikai lépések hatása a gazdaságban. A tárgy fő célja, hogy az előbbi ismereteket nemzetközi térbe helyezve mutassa be a gazdaságpolitikai lépések átgyűrűzését más térségekbe, különös tekintettel a monetáris politikai döntésekre. Az átgyűrűző hatások elemzésében szerepet kapnának a regionális integrációk (EU), a valutaövezetek (euroövezet, USA) gazdaságpolitikai döntéseinek átgyűrűző hatásai. A válság során a fejlett országok jegybankjainak döntései globálisan alakították át a nemzetközi pénzügyi rendszert és sok esetben kvázifiskális eszközök felé fordultak, amelyeknek jelentős hatásai voltak más országok gazdaságaira. A tárgy részletesen bemutatná ezeket a monetáris politikai intézkedéseket és azok más régiókban kiváltott hatásait, következményeit és potenciális gazdaságpolitikai konzekvenciáit.
8. Ajánlott irodalom   1.- L. Randall Wray(2012): Modern Money Theory, Palgrave Macmillan, New York 2.- L. Randall Wray (1998): Understanding Modern Money, Edward Elgar Publishing. 3.- Richard C. Koo (2015): The Escape from balance sheet recession and the QE trap, Wiley. 4.- Michael McLeay, Amar Radia and Ryland Thomas (2014): Money creation in the modern economy. in: Bank of England Quarterly Bulletin, 2014 Q1. 6.- Qianying Chen, Andrew Filardo, Dong He and Feng Zhu (2015): Financial crisis, US unconventional monetary policy and international spillovers. BIS working paper (494). http://www.bis.org/publ/work494.pdf 7- Jane Dokko, Brian Doyle, Michael T. Kiley, Jinill Kim, Shane Sherlund, Jae Sim, and Skander Van den Heuvel (2009): Monetary Policy and The Housing Bubble, Federal Reserve Board Working Paper. http://www.federalreserve.gov/pubs/feds/2009/200949/200949pap.pdf 8 - Alan J. Auerbach, Yuriy Gorodnichenko (2012):Output Spillovers from Fiscal Policy NBER Working Paper, no. 18578. http://www.nber.org/papers/w18578.pdf 9 - Alan J. Auerbach, Yuriy Gorodnichenko (2014): Effects of Fiscal Shocks in a Globalized World. IMF Conference Paper; http://www.imf.org/external/np/res/seminars/2014/arc/pdf/auerbach_gorodnichenko.pdf
9. Az értékelés módja: Az óra témájában írt 15 oldalas tanulmány alapján. A követelmény calibri 11-es betűméretben 1,15-szörös sorközzel írt tanulmányra értendő.

1. A kurzus címe: A biztonság geográfiai dimenziói
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Siposné Kecskeméthy Klára CSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A biztonság elméleti és gyakorlati kérdései, a biztonság és a földrajzi tér kapcsolatának vizsgálata. A geográfiai tényezők biztonságra gyakorolt hatásának, a globális és regionális biztonsági kihívások értékelésének földrajzi szempontjai, a kiemelt válságrégiók geostratégiai/geopolitikai helyzete, természeti, társadalmi, politikai, gazdasági és katonai viszonyainak értékelése, ezek globális és regionális biztonsági konzekvenciái. A földrajzi tér szerepe, egy adott, a nemzetközi és/vagy az európai térben megjelenő válságok (természeti, civilizációs, komplex) értékelése geográfiai szempontjainak és tényezőinek biztonságra gyakorolt hatásainak feltárása. A kurzus tematikája: A biztonság elméleti és gyakorlati kérdései A biztonság és a földrajzi tér kapcsolata A geográfiai tényezők biztonságra gyakorolt hatásai Hot Potato Exercise (a biztonság és a földrajzi tér kapcsolata) Globális és regionális biztonsági kihívások, konzekvenciák Biztonság és kormányzás (szempontok, mutatók, nemzetközi szervezetek) Esettanulmány - a nemzetközi és az európai térben megjelenő válság (globális-regionális) komplex értékelése
8. Ajánlott irodalom: Gazdag Ferenc: Biztonsági tanulmányok – biztonságpolitika, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2011. p. 414 John M. Collins: Military Geography for Professionals and the Public, 1998, National Defense University Press, Washington DC, p. 446. Világföldrajz, Szerkesztette: Tóth József, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2010. p. 1486. Siposné Kecskeméthy Klára: A katonaföldrajz alapjai 43-68. oldal in: Tóth József (szerk.): Általános társadalomföldrajz II. kötet (Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002.), p. 486. Brzezinski Zbigniew: Stratégiai vízió, Bp, 2013. p. 297 Szilágyi István: Geopolitika, Publikon Kiadó, 2013. p. 254 Csizmadia Sándor-Molnár Gusztáv-Pataki Zsolt (szerk.): Geopolitikai szöveggyűjtemény. Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet, Budapest, 1999. Fischer Ferenc: A kétpólusú világ. 1945-1989. Tankönyv és atlasz, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2014. 456 oldal
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Határ- és regionális tudományok
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Reményi Péter PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus során a hallgatók megismerkednek a határ- és regionális tudományok vizsgálati módszereivel, a jellemző kutatási területeivel. Esettanulmányok segítségével mélyítik tovább tudásukat.
8. Ajánlott irodalom: Geopolitics Vol. 10. issue 4. 2005 Lengyel I. 2010: A regionális tudomány „térnyerése”: reális esélyek, avagy csalfa délibábok? – Tér és Társadalom, 24. évf. 3. sz. pp. 11–40.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Oroszország és a világ
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dr. Szilágyi István, DSc., egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II.. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja, hogy annak keretében a hallgatók megismerkedjenek a multipoláris nemzetközi rendszer egyik struktúráképző nagyhatalmának, Oroszországnak a szerepével, birodalomépítő törekvéseivel, geopolitikai mozgásterével.
8. Ajánlott irodalom 1.- Oroszország és a világ. Szerkesztette: Ljubov Siselina és Gazdag Ferenc. Zrínyi kiadó, Budapest, 2004. 2.- Deák András: A birodalom után: civilizációs dilemmák a kilencvenes évek orosz külpolitikájában. In: Nemzeti identitás és külpolitika Közép-és Kelet-Európában. Teleki László Alapítvány, Budapest, 2003. 91- 125.o. 3.- Szilágyi István: Geopolitika. Publikon Kiadó, Pécs, 2013. 4.- Krajcsír Lukács: A kínai-orosz kooperáció a XXI. század elején. Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány. Veszprém, 2014. 5.- Alexander Dugin: Osznovi geopolityiki. Arktogaja. Moszkva, 2000. 6. Geopolityika i mezsdunarodnűje otnosenyija. Moszkva, 2012.
9. Az értékelés módja: beadandó dolgozat készítése

1. A kurzus címe: Nemzetközi migráció és biztonság
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: M. Császár Zsuzsanna PhD, egyetemi docens Glied Viktor PhD, egyetemi adjunktus Végh Andor PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A nemzetközi migráció fogalmának eltérő definíciói, megközelítései. A nemzetközi migráció típusai, Európát és hazánkat érintő intrakontinentális és interkontinentális irányai. A nemzetközi migrációk, a nemzetközi szervezett bűnözés és a biztonság kérdésének összefüggésrendszere. A nemzetközi migráció és a globális gazdasági egyenlőtlenségek összefüggésrendszere. A kibocsátási terület és migrációs útvonal szerinti területi elemzések – Kelet-Európa, Dél-Európa – mediterrán útvonal, Dél-Kelet Európa – balkáni útvonal.
8. Ajánlott irodalom: Dunavölgyi Szilveszter - Póczik Szilveszter: Nemzetközi migráció - nemzetközi kockázatok. VG-ORAC KIADÓ KFT. 2008 Szabó A. Ferenc: Nemzetközi migráció és korunk biztonságpolitikai kihívásai. Zrínyi Kiadó, 2006 Tarrósy István – Glied Viktor – Vörös Zoltán (szerk): Migrációs tendenciák napjainkban. IDRResearch Kft./Publikon Kiadó, 2014 web: http://idresearch.hu/userfiles/File/eia/eia_migrtend_vfinal.pdf OECD International Migration Outlook 2014, OECD Publishing. http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/social-issues-migration-health/international-migration-outlook-2014_migr_outlook-2014-en#page1 Kupiszewski, Marek (Ed.): International Migration and the Future of Populations and Labour in Europe. The Springer Series on Demographic Methods and Population Analysis, 2013
9. Az értékelés módja: Házidolgozat előre meghatározott témában

1. A kurzus címe: Afrika: biztonság és világgazdaság
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dr. Tarrósy István, Ph.D., habil.
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja, hogy: 1.) a nemzetközi tanulmányok egyik izgalmas kontinensének és a hozzá kötődő világgazdasági és világpolitikai jelenségeknek, folyamatoknak társadalomtudományi, társadalom földrajzi interdiszciplináris elemzését nyújtsa; 2.) a politikai afrikanisztika szemléletének segítségével az „afrikai realizmus” egyik kitüntetett vizsgálódási területét, a biztonság összetett kérdését elemezzük, fókuszban mindvégig a humán biztonság komplexitása lesz; 3.) kritikai szemmel vizsgálja a kurrens világpolitikai, világgazdasági folyamatokat, és bennük Afrika helyét, szerepét, kihívásait és lehetőségeit a 21. században.
8. Ajánlott irodalom (magyar nyelvű, de külön angol nyelvű is összeállításra kerül): Benkes Mihály (2006): <i>Helyzetkép Fekete-Afrikáról. Politikai afrikanisztikai tanulmányok.</i> Budapest: ELTE BTK – MTT Tanári Tagozata. Búr Gábor (2006): Gyenge államok és államkudarcok Afrikában. In: Marton Péter (szerk.): <i>Államok és államkudarcok a globalizálódó világban.</i> Teleki László Intézet Külpolitikai Tanulmányok Központja, Budapest [E-book] Csizmadia Sándor (2002): Konfliktusok és interpretációk a posztbipoláris világban. <i>Magyar Tudomány.</i> 2002/6. szám. 2002. 800-814. o. Tarrósy István (2007): Biztonsági kihívások Afrikában. In: Balogh Béla (szerk.): <i>A XXI. század kihívásai az integrációs szervezetek jelenlegi helyzete.</i> Budapest, BHKKA Könyvek. 8-14. o. Tarrósy István (2009): Politikai elméletek és módszertanok a mai afrikai problémák megértéséhez. In: Csizmadia Sándor – Tarrósy István (szerk.): <i>Afrika ma. Tradíció, átalakulás, fejlődés.</i> Pécs: Publikon Kiadó. Internetes verziója: www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0050_02_afrika_ma/ch01.html Tarrósy István (2015): <i>Afro-ázsiai dinamikák. Tanulmányok ázsiai államok afrikai szerepvállalásairól.</i> Pécs: Publikon Kiadó.
9. Az értékelés módja: beadandó dolgozat, elemzés

1. A kurzus címe: Az iszlám geopolitikája
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: N. Rózsa Erzsébet Pap Norbert PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus megismerteti a hallgatókat a Közel-Kelet identitásának legfontosabb elemeivel (vallás, nemzeti/etnikai hovatartozás, törzsiség), az államformákkal, továbbá a hatalmi egyensúly kérdéseivel.   • Identitás   ○ Az iszlám – szunnita és síita irányzatok és politikai vonatkozásaik, más vallási kisebbségek ○ A júdaizmus és Izrael ○ A törzsiség jelentősége • Politikai berendezkedés, államformák • A hatalmi egyensúly változásai   ○ A térség konfliktusai és háborúi ○ Új hidegháború(k)? ○ A térség extra-territoriális hatalma: az Egyesült Államok
8. Ajánlott irodalom: Jany János: Klasszikus iszlám jog. Gondolat, 2006 Rostoványi Zsolt (szerk.): Az iszlám Európában. Aula, 2010 Csicsmann László (szerk.): Iszlám és modernizáció a Közel-Keleten. Aula, 2010 N. Rózsa Erzsébet (szerk.): Nemzeti identitás és külpolitika a Közel-Keleten és Kelet-Ázsiában. Teleki László Alapítvány, 2005
9. Az értékelés módja: egy 10 oldalas tanulmány egyeztetett témában + szóbeli beszámoló

1. A kurzus címe: India szerepe a nemzetközi viszonyok rendszerében
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Wilhelm Zoltán PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus során elemzésre kerülnek India természeti és társadalmi viszonyainak sajátosságaiból fakadó geopolitikai, illetve globális gazdasági következmények. Áttekintjük a szubkontinens politikai fejlődésének főbb állomásait, illetve azokat a hatásrendszereket, amelyeket a különböző, a területen végbemenő hódítások eredményeztek. A történelmi elemzések során különös figyelmet kap a függetlenség kivívását követő időszak, valamint annak korszakai és ezen periódusok indiai gazdaságirányítási, nemzetközi szövetségi, külpolitikai gondolkodása. Különös figyelmet szentelünk India aktuálisan megjelenő globális szerepének. Ennek részeként megvizsgáljuk az indiai diaszpóra nemzetközi hatásait is.
8. Ajánlott irodalom: ACHARYA, S. – MOHAN, R. eds 2010: India's Economy. Performance and Challenges. Oxford University Press, New Delhi, 465 p. CHADA, V. 2005: Low Intensity Conflicts in India. United Service Institution of India – SAGE Publications, New Delhi, 515 p. CHANDLER, C. – ZAINULBHAI, A. eds. 2013: Reimagining India. Unlocking the Potential of Asia's Next Superpower. Simon & Schuster, New York, 400 p. COHEN, S. B. 2015: Geopolitics: The Geography of International Relations. Rowman & Littlefield Publishing Group, Lanham, 489 p. COHEN, S. P. 2001: India – Emerging Power. Bookings Institution Press, Washington, 377 p. COHEN, S. P. 2004: The Idea of Pakistan. Bookings Institution Press, Washington, 382 p. DAHLMAN, C. – UTZ, A. 2005: India and the Knowledge Economy – Leveraging Strengths and Opportunities. The World Bank, Washington, D.C., 178 p. DRÉZE, J. – SEN, A. 2013: An Uncertain Glory – India and Its Contradictions. Princeton University Press, Princeton, 434 p. DUTTA, M. – SHARMA, J. N. 2005: Defence Economics. Deep & Deep Publications, New Delhi, 234 p. DYSON, T. – CASSEN, R. – VISARIA, L. eds. 2005: Twenty-first Century India. Oxford University Press, Oxford, 414 p. MOSCA, M. W. 2013: From Frontier Policy to Foreign Policy. Stanford University Press, Stanford, 408 p. TABATA, S. ed. 2015: Eurasia's Regional Powers Compared – China, India, Russia. Routledge, Abingdon, 243 p. WILHELM Z. 2010: Dél-Ázsia. In: Tóth J. főszerk.: Világföldrajz. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 977-1029.
9. Az értékelés módja: szóbeli vizsga (kollokvium)

Tantárgyleírások

Társadalomföldrajzi program

1. A kurzus címe: Kvantitatív módszerek a társadalomföldrajzban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Németh Zsolt PhD, c. egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus a társadalomföldrajz és a térstatisztika közös metszetével foglalkozik, hangsúlyozottan nem matematikai statisztikai megközelítésben. Az előadások célja kettős: egyrészt a társadalomföldrajz néhány kiemelt területéről statisztikai adatok felhasználásával nyújt ismereteket, másrészt tájékoztat arról, hogy a kutatók számára milyen a társadalomföldrajzban releváns statisztikai információk és adatbázisok állnak rendelkezésre. Társadalomföldrajz és térstatisztika. A népesség térbeli eloszlása és annak változásai. Urbanizáció és migráció. Belső vándorlás. A foglalkoztatottság és területi jellemzői. Fejlettségi mutatók. Regionális folyamatok Magyarországon és Európában.
8. Ajánlott irodalom: 1. Tóth József (szerk.): Általános társadalomföldrajz. Dialóg Campus Kiadó, 2014. (1.; 6.1.; 6.2.; 6.8.; 7.1.; 7.2.; 7.3. fejezetek) (http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_528_Toht_Jozsef_Altalanos_tarsadalomfoldrajz_I_II/pr01.html) 2. Kovács Zoltán: Népesség és településföldrajz. ELTE Eötvös Kiadó Budapest, 2007. 3. Beluszky Pál – Győri Róbert: Magyarország városhálózata a XX. század elején. Korall, 2003. május (http://tgf.elte.hu/upload/cikkek/gyori5.pdf) 4. Nemes Nagy József (szerk.): Regionális elemzési módszerek. Budapest, ELTE Regionális Földrajzi Tanszék, MTA ELTE Regionális Tudományi Kutatócsoport. (Regionális tudományi tanulmányok, 11.) 4. Human Development Report 2013 (http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/14/hdr2013_en_complete.pdf) 6. Eurostat Regional Yearbook 2014 (http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5785629/KS-HA-14-001-EN.PDF/e3ae3b5c-b104-47e9-ab80-36447537ea64) 7. Magyarország településhálózata. Agglomerációk, településgyűttesek. KSH, Budapest, 2014. (http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo_telepuleshalozata/agglomeracio.pdf) 8. Nemes Nagy József (1998): Tér a társadalomkutatásban – „Ember-Település-Régió” Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest 9. Géza Tóth, Áron Kincses, Zoltán Nagy (2014): European Spatial Structure, Saarbrücken: LAP Lambert Academic Publishing, 2014. 68 p. 10. Huszár Ákos (szerk.): A társadalom rétegződése. Rétegződés a térben. KSH, Budapest, 2015. p. 111-128. (http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepsz_15_2011.pdf)

11. Dövényi Zoltán – Kovács Zoltán: A szuburbanizáció térbeni-társadalmi jellemzői
Budapesten. Földrajzi Értesítő XLVIII. évf. 1999. 1-2. füzet pp. 33-57.

(http://www.mtafk.hu/konyvtar/kiadv/FE1999/FE19991-2_33-57.pdf)

12. Németh Zsolt: Az urbanizáció és a térbeli társadalomszerkezet változása Magyarországon
1990 és 2001 között. KSH NKI Kutatási jelentések 93. (2011.)

9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Kvalitatív módszerek a társadalomföldrajzban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Timár Judit CSc, tudományos főmunkatárs
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus vázlatos összegzést ad a társadalomföldrajzban használt kvalitatív módszerek elterjedéséről, ebben a legfontosabb elméleti irányzatok szerepéről, e módszerekkel kapcsolatban felmerült vitákról (reflexivitás, irányzatokhoz kötött pozíciók, „bennfentes-kívülálló” szerepek, kérdező-kérdezett viszonya, etikai kérdések stb.). Példák, előnyök-hátrányok, kritikák szakirodalomban leírt ismeretében tekintjük át a leggyakrabban használt kvalitatív módszereket (strukturált, narratív, fókuszcsoporthoz tartozó interjúk; diskurzuselemzés; részvevő megfigyelés stb.), azok felhasználási lehetőségeit. Végül megbeszéljük a kvalitatív módszerek alkalmazásával kapott kutatási eredmények interpretálásával kapcsolatos kérdéseket, dilemmákat.
8. Ajánlott irodalom: • Kovács É. (szerk.) 2007: Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet. Néprajzi Múzeum, PTE-BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Pécs. (pp. 203-438.) • Limb, M. and Dwyer, C. (eds.) 2001: Qualitative methodologies for geographers: issues and debates. Arnold, London. • További szócikkek, igazodva a hallgatók kutatási témáihoz.
9. Az értékelés módja: A szakirodalomról folyó vitákban való részvétel értékelése; egy rövid tanulmány írása egy választott módszerről

1. A kurzus címe: Társadalomföldrajzi elemzések és modellezés geoinformatikai eszközökkel
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Bugya Titusz PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: - A modellezés fogalma – modell példák - A használt szoftverek: QGIS és GRASS GIS - Mivel a doktori képzésben részt vevők korábbi tanulmányaikban már találkoztak térinformatikai szoftverekkel, így elsősorban a QGIS és a GRASS GIS sajátosságaira fókuszálunk, az alapvető térinformatikai ismereteket már megtanultnak tekintve. Mivel ezen a kurzuson az elsajátítandó ismereteket esettanulmányok feldolgozásán keresztül szerzi meg a hallgató, azok, akik korábban nem tanultak – vagy nem elegendő mennyiségű – térinformatikát, az alapvető ismeretek megszerzése céljából látogathatják a graduális képzés megfelelő gyakorlatait.   - Első esettanulmány: a népesség térbeli eloszlásnak – különböző szempontú – elemzési lehetőségei, a szabadon hozzáférhető magyarországi népszámlálási adatok felhasználásával. - Második esettanulmány: a lakások és a települések térbeli eloszlásnak – különböző szempontú – elemzési lehetőségei, a nepszamlalas.hu adatainak felhasználásával. - Harmadik esettanulmány: az úthálózat sajátosságainak térinformatikai elemzése és megjelenítése. - Negyedik esettanulmány: egyedi adatsorok előállításának kérdései a mentő- és kórházállomány feldolgozásának példáján. - Ötödik esettanulmány: a korábbi esettanulmányokból megismert jelenségeket és azok sajátosságait alapul véve, modellezési és komplex elemzési lehetőségek vizsgálata, egy kiválasztott probléma algoritmizálása. - Hatodik esettanulmány: az ötödik esettanulmányban elkészült algoritmus alapján a számítások elvégzése, az automatizálás lehetőségeinek megismerése. (Egy-egy esettanulmány általában nem éppen egy gyakorlatnyi hosszúságú, hanem több hetes, az aktuális haladási és megértési tempóhoz igazodva.)
8. Ajánlott irodalom: A bemutatott szoftverek aktuális – interneten szabadon elérhető – kézikönyvei.
9. Az értékelés módja: A féléves során a hallgatók minden egyes esettanulmány-kör végén beadandó munkát készítenek. A félév végi értékelés ezek alapján történik úgy, hogy az utolsó két esettanulmány kétszeres súllyal számít, az előzőek pedig egyszeressel számítanak.

1. A kurzus címe: Rendszerelmélet
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Hajnal Klára PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus a 21. század globális környezeti, társadalmi és gazdasági válság értelmezéséhez és a fenntartható fejlődés megvalósításához ad elméleti alapokat. Az ökológiai rendszerelmélet és rendszerszemlélet a világ megismerésének az alapja, a jelenlegi paradigmaváltás feltétele. Az organikus rendszerek szerveződésének és működésének és evolúciójának természeti törvényeit alkalmazva modellezi a fenntartható fejlődés elméletét és megvalósítását, külön tekintettel a Kék Gazdaságra.   Kulcsszavak: evolúcióelmélet, rendszerek, hálózatok, fraktálok, káosz, termodinamika, entrópia, fenntarthatóság
8. Ajánlott irodalom: Csermely Péter: A rejtett hálózatok ereje. Vince Kiadó, 2005   Hajnal Klára: A fenntartható fejlődés elméleti kérdései és alkalmazása a településfejlesztésben. PhD disszertáció Kézirat. 2006. PTE Pécs   Hajnal Klára: A globális krízis rendszerszemléletű vázlata PTE Földtudományok Doktoriskola, Tudástár, 2008. Digitális tananyag   Hajnal Klára: Itt és most (Helyi megoldások a globális válságra. Zöld Völgyért Egyesület, Bükkösd, 2010 ISBN 978-963-06-9933-4   Lányi András-Jávor Benedek (szerk.): Környezet és etika. Szöveggyűjtemény. L'Harmattan   László Ervin: A rendszerelmélet távlatai Magyar Könyvklub, 2003   G. Pauli: Kék Gazdaság PTE KTK Kiadó, Pécs, 2010. 369p. ISBN 978-963-642-346-9   Wilson, O. Minden egybecseng. Typotex Kiadó, Budapest 2003 383p. ISBN: 963 9326 74 7
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A turizmusföldrajz és a geográfia viszonyrendszere nemzetközi és hazai példákkal
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Aubert Antal CSc, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A turizmus transzdiszciplináris megközelítése mára általánosan elfogadott a különböző tudományterületek oldaláról, elismert közgazdasági és geográfiai tartalommal. A kurzus célja e folyamat bemutatása a nemzetközi és a hazai kutatástörténetben. 1. Szabadidő, rekreáció, turizmus az urbanizáció folyamatában. 2. Nemzetközi geográfiai kutatások turizmusföldrajzi vonatkozásai.   • A német geográfia viszonyulása a turizmus jelenségéhez • A francia geográfia és a turizmus • Az angolszász geográfia és a turizmus 3. A hazai geográfiai kutatások turizmusföldrajzi aspektusai   • Az idegenforgalmi, üdülési célú tájértékelési és környezetminősítési kutatások • A szociálgeográfia idegenforgalmi kutatásai • A gazdaságföldrajzi szempontú idegenforgalmi vizsgálatok • Speciális vizsgálódási irányok 4. Turizmuskutatási műhelyek a hazai felsőoktatásban
8. Ajánlott irodalom: Aubert Antal (szerk., 2007): A térségi turizmuskutatás és tervezés módszerei, eredményei. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajzi Intézet, 2007. 391 p. (ISBN:9636420858) Aubert A, Tóth J. 2006: A turizmusföldrajz helye és lehetőségei a földrajztudományban. In: Kókai Sándor (szerk.): Földrajz és Turizmus: Tanulmánykötet Dr. Hanusz Árpád 60. születésnapjának tiszteletére. 394 p. Nyíregyházi Főiskola Természettudományi Főiskolai Kar Földrajz Tanszéke, 2006. pp. 25-36. (ISBN:963-7336-31-1) Aubert A, Csapó J, Gelányi N, Gyuricza L, Jónás-Berki M. 2010: A tetraéder modelltől a turizmusig. In: Trócsányi András, Kovács István Péter (szerk.) Tér - Talentum - Tanítványok I. 360 p. Pécs: IDResearch Kft. - Publikon, 2010. pp. 15-25. (ISBN:978-615-5001-02-4) <u>Michalkó G, Jancsik A, Kurucz G. 2014: Az innováció szerepe a hazai turisztikai felsőoktatás versenyképességének megőrzésében. NTH Tudásmegosztás - Turizmus + K+F+I és szakmai kitekintő 2014/2. (2014). pp. 3-6.</u>
9. Az értékelés módja: szóbeli vizsga

1. A kurzus címe: A kulturális földrajz nemzetközi trendjei és kutatási irányai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Trócsányi András PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kulturális földrajz a tér és a kultúra közötti összefüggéseket, kölcsönhatásokat tárgyalja makro, mezo és mikro szinteken. Magának a diszciplínának az értelmezése is eltér a különböző területeken; míg Amerikában a társadalomföldrajz szinonimájaként használják, addig Európában elsősorban kulturális tevékenységek térbeli dimenzióinak vizsgálatát értik alatta. Hasonlóképpen változatos a lépték is: globális folyamatokra (vallás, nyelvek, jogrendszer) is fókuszálnak vizsgálatok, míg máshol városrészek, közösségek térben változatos kulturális szokásait, intézményeit veszik górcső alá.   Témák: • A kulturális földrajz alapfogalmai • Változó vizsgálati szintek és témák • Nemzetközi iskolák a kulturális földrajzban • Kortárs kulturális földrajzi irányzatok
8. Ajánlott irodalom: • Kay Anderson – Mona Domosh – Steve Pile – Nigel Thrift 2002: Cultural geography. Sage Publications, 580 p. • Donald Mitchell 2000: Cultural Geography: A Critical Introduction. Oxford/Malden (Mass.), Blackwell, 325 p. • Trócsányi A. – Tóth J. 2002: A magyarság kulturális földrajza II. Pro Pannonia Kiadó, Pécs, 361 p.
9. Az értékelés módja: írásbeli házidolgozat

1. A kurzus címe: A kultúrtájak földrajza: a hagyományos gazdálkodás tájformáló hatásai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Szabó Géza PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? Nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Alapvető tartalmi célkitűzés, hogy a hallgatók ismerjék meg az ember tájformáló hatásait, a természet és a társadalom kölcsönhatására kialakult földrajzi terek tájtörténeti, ökológiai, ökonómiai jellemzőit. Ismereteket szerezzenek a rurális térségek speciális adottságú területeiről és feltáruljanak előttük a kultúrtájban megőrzött természeti, tradicionális gazdálkodási örökségek. A tantárgy tematikai egységei: 1. A természet természeti környezetté alakulásának folyamata és fázisai, a társadalom tájformáló hatásai 2. A kultúrtájak tipizálása, a típusalkotás alapjai és tényezői 3. A termőtájak tradicionális és modern formálódása, meghatározó jellemzői, európai példái 4. Agrártáj típusok: a. erdőgazdálkodás által formált tájak b. az alpi és a kárpáti hegyvidéki gazdálkodás tájformáló hatásai c. szőlőtermesztés és borkultúra Európában 5. Európai agrár kultúrtájak az UNESCO Világörökségi Listáján
8. Ajánlott irodalom: • R.A. Butlin – R.A. Dodgshon 2006: Európa történeti földrajza. Akadémiai Kiadó Bp. 531p. • Frisnyák S. (szerk) 1996: A Kárpát-medence történeti földrajza. Nyíregyháza, 388 p. • Andrásfalvy B. 2007: A Duna mente népének ártéri gazdálkodása. 2. átdolgozott kiadás Ekvilibrium Kiadó Bp. 440p. • Babai D. – Molnár Á. – Molnár Zs. 2014: Hagyományos ökológiai tudás és gazdálkodás Gyimesben. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézet; MTA Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Intézet. Bp, Vácrátót. 173p. • Hugh Johnson – Jancis Robinson 2002: A világ bor atlasza. Park Könyvkiadó Bp. 352p. • K. Wagner – D. Bogner – W. Ressi – T. Parizek – M. Fuchs 2006: Almregionen Österreichs und deren Analyse. ALP Programm zur Sicherung und Entwicklung der alpinen Kulturlandschaft. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft Wien. 115p. • www.unesco.org
9. Az értékelés módja: szóbeli beszámoló a tantárgy tematikájából alkotott tételek alapján

1. A kurzus címe: A turisztikai tér értelmezése a társadalomföldrajzban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Aubert Antal CSc, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A turisztikai tér és annak társadalomföldrajzi dimenziói a mai napig vitatott és kutatott témakör. A kurzus célja e viszonyrendszer minél több aspektusból való megközelítése és értelmezése, tematikai bontása is igazolja összetettségét és sokoldalúságát. 1. A turisztikai tér és a földrajzi név összefüggései. 2. A turisztikai terméknevek turizmusföldrajzi vonatkozásai. Turisztikai tértípusok. 3. A turizmus tér-és időbeli faktorai. 4. Társadalomföldrajzi „metaterék” a turizmusban (etnokulturális-, szakrális-, szimbolikus-, informális-és virtuális). 5. A térben rejlő turisztikai potenciál (turisztikai milió, niche, terroár).
8. Ajánlott irodalom: Aubert Antal, Jónás-Berki Mónika, Pálfi Andrea. 2013: A rekreációs terek turisztikai értelmezése és elterjedése Magyarországon. In: Kókai S. (szerk., 2013): Tanulmánykötet Dr. Dobány Zoltán főiskolai docens 60. születésnapjára. 396 p. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet, 2013. pp. 21-34.(ISBN:978-615-5097-78-2) Aubert A. 2011: Turizmus trendek és térszerkezet Magyarországon. Pécs: IDRResearch Kft. - Publikon, 2011. 143 p. (ISBN:978-963-642-398-8) Aubert A, Szabó G. 2008: Tourism Geographical Interpretation os Complex Spatial Categories. In: Lóczy D, Tóth J, Trócsányi A (szerk., 2008): Progress in Geography in the European Capital of Culture 2010. 335 p. Pécs: Imedias Publisher, 2008. pp. 149-160. (Geographia Pannonica Nova; 3.) (ISBN:978 963 87195 7 7) Horváth A, Michalkó G. 2014: Az etnicitás turizmusföldrajzi értelmezése erdélyi példákon keresztül. FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 138:(2) pp. 150-160. Michalkó G. 2010: Turisztikai tér, desztináció, milió: úton a turizmus társadalom-földrajzi értelmezésének új dimenziói felé. In: Fábíán Attila (szerk., 2014): Párbeszéd és együttműködés: Területfejlesztési Szabadegyetem 2006-2010. 472 p. Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, 2010. pp. 227-244. ISBN:978-963-9883-67-3
9. Az értékelés módja: szóbeli vizsga

1. A kurzus címe: Korunk települési folyamatai és kihívásai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Pirisi Gábor PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja, hogy áttekintést adjon a 21. századi urbanizáció jellemző, meghatározó trendjeiről, felhívja a figyelmet a posztmodern városfejlődés globális és regionális sajátosságaira, a településfejlesztés új paradigmáira és hangsúlyaira. Az alábbi résztémák kerülnek tárgyalásra: Az urbanizáció értelmezése posztmodern környezetben, túl a cikluselméleteken A városi tér szerveződésének legfontosabb jelenségei Fenntartható város, intelligens város, élhető város –a városfejlesztés fő törekvései és beavatkozási területei az ezredforduló után Az urban-rural continuum, a város és vidék új viszonyrendszere A zsugorodás, mint új városfejlődési/fejlesztési paradigma?
8. Ajánlott irodalom: Caragliu, A., Del Bo, C., & Nijkamp, P. 2011: Smart cities in Europe. Journal of urban technology, 18(2), pp. 65-82. Dear, M., & Flusty, S. 1998: Postmodern urbanism. Annals of the Association of American geographers, 88(1), pp. 50-72. Hollander, J. B., Pallagst, K., Schwarz, T., & Popper, F. J. 2009: Planning shrinking cities. Progress in Planning, 72(4), pp. 223-232. Knox, P., & Mayer, H. 2013: Small town sustainability: Economic, social, and environmental innovation. Walter de Gruyter. Knox, Paul L. – Pinch, Steven D. 2000: Urban social geography: An introduction. Pearson Education, 479 p. Lukovich T. 1997: A posztmodern kor városépítészetének kihívásai. Szószabó Stúdió, 200 p. Pacione, Michael 2009: Urban geography: a global perspective. Routledge, 703 p. Sieverts, Th. 2000: Zwischenstadt: zwischen ort und welt, raum und zeit, stadt und land. Walter de Gruyter.
9. Az értékelés módja: A hallgatók választása alapján résztémához kapcsolódó szóbeli beszámoló vagy írásbeli dolgozat.

1. A kurzus címe: A népesedés, mint globális kihívás
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dövényi Zoltán DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus keretében áttekintésre kerülnek a népességgel kapcsolatos fontosabb elméletek, megközelítések és azok földrajzi aspektusai. Így nevezetesen bemutatásra kerül többek között R. Malthus és F. Ratzel idevágó munkássága, korunkból pedig a Római Klub jelentéseinek népesedéshez kötődő megállapításai, valamint a világ népesedésére vonatkozó előrejelzések. A nemzetközi tendenciákhoz kapcsolódva kerül bemutatásra Magyarország népesedési helyzete, különös tekintettel a neuralgikus pontokra (évtizedek óta tartó népességfogyás, magas halálozási arányszámok, elöregedés, megélénkülő kivándorlás).
8. Ajánlott irodalom: BECSEI JÓZSEF: <i>Népességföldrajz</i> . Békéscsaba, Ipszilon Kiadó, 2004, 306p. KOVÁCS CSABA MIKLÓS: <i>Általános népességföldrajz</i> . Kolozsvár, Presa Universitară Clujeană, 2006, 174 p. LIVI BACCI, MASSIMO: <i>A világ népességének rövid története</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 1999, 268 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A globális klímaváltozás és a turizmus
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Gyuricza László PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: - A klímaváltozás látható jelei, bizonyítékai - Klímaváltozások a múltban - A jelenkori klímaváltozás okai - A turizmus szerepe a klímaváltozásban - A klímaváltozás hatása a turizmusra
8. Ajánlott irodalom: 1. AUBERT A. - JÓNÁS-BERKI M. - CSAPÓ J. - GELÁNYI N. - GINZER M. - GYURICZA L. 2014: A klímaváltozás hatása a turizmusra - In: Aubert A, Csapó J (szerk.) Turisztikai szöveggyűjtemény. 380 p. Nyitra: Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, 2014. pp. 20-32. (Europica varietas) 30., Turisztikai szöveggyűjtemény (ISBN:978-80-558-0647-1) 2. GYURICZA L. 2008: A turizmus nemzetközi földrajza. Egyetemi tankönyv, Dialóg-Campus Kiadó, Budapest – Pécs 320 p. 3. GYURICZA L. 2009: A természeti adottságok meghatározó szerepe a turizmusban. In: AUBERT A. – BERKI M. (szerk.): Örökség és turizmus. PTE-TTK FI, Pécs, 2009. pp. 87–95.
9. Az értékelés módja: írásbeli vizsga

1. A kurzus címe: A turizmus környezeti kihívásai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Jónás-Berki Mónika PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus célja a turizmus és környezet kapcsolatrendszerének vizsgálata, alapvetően a környezet hatása a turizmus folyamataira. Az elméleti háttér áttekintése után esettanulmányok keretében kerül feldolgozásra a témakör, melyben a természeti, a társadalmi és a gazdasági környezet hatásainak turisztikai vetületét vizsgálatát végezzük el.
8. Ajánlott irodalom: Lengyel M. 2005: Turizmus általános elmélete. KITm Budapest 528 p. Puczkó L. – Rátz T. 2008: A turizmus hatásai. Aula Kiadó, Budapest
9. Az értékelés módja: projektmunka keretében esettanulmányok feldolgozásához kapcsolódó feladatok megoldása

1. A kurzus címe: A területfejlesztés földrajzi alapjai
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Pap Norbert PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam 2. féléve
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A kurzus keretében a fejlesztés földrajzi dimenziót tekintenénk át. A főbb témák: a földrajzi determinizmus, földrajzi possibilizmus és a földrajzi nihilizmus. A (tervezési szempontú) fejlesztési gondolkodás földrajzi alapjai. A térelméletek hatása a település- és területfejlesztésre. A fejlesztési folyamat kudarcai. A környezeti kérdések a fejlesztésben.
8. Ajánlott irodalom: Pap Norbert szerk. 2007: A területfejlesztés földrajzi alapjai. Lomart, Pécs Horváth, Gy. 2015: Spaces and Places in Central and Eastern Europe: Historical Trends and Perspectives. London: Routledge,. 250 p. Pike, A – Rodríguez Pose, A. 2006: Local and Regional Development. Routledge Pap, N 2007: Tolna: a Central-European Rural Area. Lomart
9. Az értékelés módja: írásbeli dolgozat/esszé írása a regionális politika legújabb kérdéseiről, témáiról

1. A kurzus címe: Társadalomföldrajzi műhelyek Magyarországon
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dövényi Zoltán DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Az előadás sorra veszi azokat a kutató- és/vagy oktatóhelyeket, ahol érdemi népességföldrajzi kutatások folynak. Ezek több kategóriába sorolhatók az alábbiak szerint: - „Profi” kutatóhely, ahol szinte csak népességgel kapcsolatos kutatások folynak: KSH Népeségtudományi Kutatóintézet - MTA-kutatóintézetek, ahol jelentős súlyt képviselnek a népességgel kapcsolatos kutatások: -MTA CsFK Földrajztudományi Intézete - MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete - Egyetemi kutató/oktatóhelyek, ahol oktatják és kutatják is a népesedés problémakörét (ELTE, DE, ME, PTE, SZTE) Főiskolák érzékelhető népességföldrajzi profillal (Nyíregyháza, Szombathely)   - A népességföldrajzi témák megjelenése a Földtudományi doktoriskolákban
8. Ajánlott irodalom: a felsorolt intézmények honlapjai
9. Az értékelés módja: beszámoló

1. A kurzus címe: Turizmus az Európai Unióban, különös tekintettel a turizmuspolitikára
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Csapó János PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A tantárgy célja az Európai Unió és az EU tagországok turizmusának és turizmussal kapcsolatos tevékenységeinek részletes bemutatása. A kurzus kapcsán a hallgatók megfelelő ismeretekre tesznek szert az EU turizmuspolitikájáról, a regionális politika és a turizmus kapcsolódási pontjairól, nemzetközi trendekről és tendenciákról. Emellett megismerik az intézményi és szervezeti felépítést, továbbá a félév második felében tagállami példákkal esettanulmányokon keresztül mélyítik el gyakorlati ismereteiket a témával kapcsolatban.   [1] Turizmus politika, szabadidő politika – elméleti alapok. [2] Az Európai Unió turizmust érintő intézkedései, turizmussal kapcsolatos tevékenysége. [3] Az Európai Unió turizmusának sajátosságai; trendek, perspektívák. [4] Az Európai Unió regionális politikája, különös tekintettel a turizmusra. [5] Az EU statisztikai tevékenysége az idegenforgalomban, továbbá turisztikai jogelmélete- és gyakorlata. [6] Turisztikai intézményrendszerek az EU-ban; szervezeti felépítés. [7] Esettanulmányok I.: Franciaország turizmuspolitikája. [8] Esettanulmányok II.: Egyesült Királyság, Írország turizmuspolitikája. [9] Esettanulmányok III.: Németország, Ausztria, Svájc turizmuspolitikája. [10] Esettanulmányok IV.: Spanyolország és Portugália turizmuspolitikája. [11] Esettanulmányok V: Olaszország és Görögország turizmuspolitikája. [12] Esettanulmányok VI.: Magyarország és a kelet-közép-európai államok turizmuspolitikája. [13] Esettanulmányok VII.: Horvátország és Szlovénia turizmuspolitikája.
8. Ajánlott irodalom: [1] Csapó J. (2009; 2011): Az Európai Unió turizmusának térbeli folyamatai és trendjei. Egyetemi jegyzet, PTE TTK FI, Pécs, 143 p. [2] Costa, C., Panyik, E., Buhalis, D. (2013): Trends in European Tourism Planning and Organisation, Channel View Publications, ISBN:1845414101 Bristol http://ow.ly/pLC6U [3] Aubert A. (et. al.) (2007): A térségi turizmuskutató és tervezés módszerei, eredményei. - PTE TTK Földrajzi Intézet, Pécs, 391 p. [4] Az Eurostat turisztikai adatbázisa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/tourism/data/database

[5] Blahó A. (szerk. 2007, 2009): Európai integrációs alapismeretek. AULA, Budapest. 334 p.

9. Az értékelés módja:

Szóbeli vizsga pontszám 70%. Beadandó házi dolgozat 30%.

Érdemjegy az elért összpontszám arányában:

- 0–59% elégtelen
- 60–69% elégséges
- 70–79% közepes
- 80–84% jó
- 90–100% jeles

Tantárgyleírások

Természetföldrajzi, földtani és meteorológiai program

1. A kurzus címe: Digitális terepmodellek alkalmazása a geomorfológiában
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Kovács István Péter PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A DEM-ek adatforrásai és felbontása; DEM derivátumok alkalmazása a felszínalakító folyamatok térbeli eloszlásának vizsgálatára; geomorfológiai felszínek rekonstruálása; DEM a geomorfológiai veszélyforrások térképezésében; dendrokronológiai módszerek
8. Ajánlott irodalom: Hengl, T., Reuter, H.I. (eds) 2008. Geomorphometry: Concepts, Software, Applications. Developments in Soil Science, vol. 33, Elsevier, 772 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Geomorfológiai folyamatok modellezése terepasztalon
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Pirkhoffer Ervin PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 4
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A numerikus és a fizikai modellezés összehasonlítása; fizikai modellek külföldön, nemzetközi tapasztalatok; a PTETHYS terepasztal paramétereinek bemutatása; alkalmazási lehetőségek a neotektonikai folyamatok hatásainak vizsgálatára; fluvialis geomorfológiai kísérletek (deltaképződés, fonatos és meanderező medrek dinamikája); kísérlet futtatása a terepasztalon
8. Ajánlott irodalom: Pirkhoffer, E., Halmai, Á., Czigány, Sz., Bugya, T., Rábay, A., Bötkös, T., Nagy, G., Balassa, B., Jancskárné Anweiler, I., Lóczy, D. 2014. New opportunities for experiments in fluvial geomorphology: the flume PTETHYS. Hungarian Geographical Bulletin 63(4):425-436. Kleinhans, M.G. 2010. Sorting out river channel patterns. Progress in Physical Geography 34(3):287–326.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Az éghajlatváltozás modellezése
2. A kurzusért felelős oktatók, beosztása: Bartholy Judit DSc, egyetemi tanár és Pongrácz Rita PhD, egyetemi adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Az éghajlati rendszer elemei. A sugárzási egyenleg modellezése. Az éghajlatváltozás jellemző mechanizmusai. Az éghajlati modellek hierarchikus rendszere, korlátaik. Az éghajlati rendszer jelentősebb visszacsatolási mechanizmusai. Az éghajlati múlt és jövő modellezési lehetőségei. Globális modelledmények, éghajlati scenáriók. Regionális modellek beágyazása globális modellekbe. A regionális leskálázás módszertani lehetőségei, eredmények. Nemzetközi összefogással végzett éghajlatmodellezési projektek legújabb eredményei.
8. Ajánlott irodalom: Bartholy J., Pongrácz R., szerk. (2013): Klímaváltozás. ELTE, Budapest, 186p. http://elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/Klimavaltozas/book.pdf Trenberth K.E., (1992): Climate System Modeling, Cambridge University Press, Cambridge, 786p. Lutgens K.F., Tarback J.E.(2001): The Atmosphere, Prentice Press, New York, 484p. Ernst W.G. (1994): Earth Systems: Process and Issues. Cambridge University Press, Cambridge, 566p. IPCC (2013): Climate change 2013: The physical science basis. Contribution of working group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. (Stocker, T.F., Qin, D., Plattner, G.K., Tignor, M., Allen, S.K., Boschung, J., Nauels, A., Xia, Y., Bex, V., Midgley, P.M., eds.) Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, USA, 1535p. http://www.climatechange2013.org/images/report/WG1AR5_ALL_FINAL.pdf
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Az éghajlatot meghatározó fizikai folyamatok
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Geresdi István, DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Az éghajlatot módosító külső és belső tényezők. A pozitív és negatív visszacsatolások szerepe az éghajlat alakításában. A Föld éghajlatának múltja, mérési módszerek a múlt éghajlatának meghatározására. Antropogén hatások szerepe az éghajlat alakításában. Éghajlati modellek fontosabb jellemzői.
8. Ajánlott irodalom: McGuffie, Henderson –Sellers: Climate modelling primer.
9. Az értékelés módja: 20 perces előadás tartása az előadás tematikájához kapcsolódó témából.

1. A kurzus címe: Új módszerek a folyóvízi geomorfológiában
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Kiss Tímea PhD, egyetemi docens Sipos György PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Napjainkban a folyóvízi geomorfológiai folyamatok kutatása Magyarországon új lendületet vett, mivel most már és idehaza is olyan eszközök állnak rendelkezésre, melyekkel térben és időben is sűrűsíthetőek, illetve kiterjeszthetőek az ilyen irányú vizsgálatok. Mindez lehetővé teszi e dinamikusán változó geomorfológiai rendszerek jobb megismerését és modellezését. A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a fent említett módszerek széles tárházával, valamint esettanulmányokon keresztül ezek alkalmazását is bemutatjuk, ezen túl az esetleges problémákra is felhívjuk a figyelmet.   A kurzus témakörei az alábbiak: térinformatikai módszerek alkalmazása közép távú folyódinamikai vizsgálatokhoz; terepi és légi felmérések (LIDAR, GPS) és azok alkalmazása rövid távú monitoring céljából; hidromorfológiai felmérések, illetve mederfelismerések módszertana és új eszközei (ADCP és szonár); morfológiai és morfometriai vizsgálatok újabb eredményei; hosszú távú változások és rekonstrukció geokronológiai (OSL) és geofizikai (ERT, georadar) vizsgálatok segítségével.
8. Ajánlott irodalom: Bridge J. S. (2003): Rivers and Floodplains: Forms, Processes, and Sedimentary Record. Wiley-Blackwell   Kiss T, Fiala K, Sipos Gy (2008): Altered meander parameters due to river regulation works, Lower Tisza, Hungary. <i>Geomorphology</i> 98: (1-2) pp. 96-110.   Kiss T, Sipos Gy (2007): Braid-scale geometry changes in a sand-bedded river: Significance of low stages. <i>Geomorphology</i> 84: pp. 209-221.   Kiss T, Sümeghy B, Sipos Gy. (2014) Late Quaternary paleodrainage reconstruction of the Maros River alluvial fan. <i>Geomorphology</i> 204: pp. 49-90.   Kondolf G. M., Piégay H. (2003) Tools in fluvial Geomorphology. Wiley.   Sipos Gy, Fiala K, Kiss T. (2008) Changes of cross-sectional morphology and channel capacity during an extreme flood event, Lower Tisza and Maros Rivers, Hungary. <i>Journal of Environmental Geography</i> 1:(1-2) pp. 41-51.   Thorndycraft V.R., Benito G., Gregory K.J.(2008): Fluvial geomorphology: A perspective on current status and methods. <i>Geomorphology</i> 98 (1-2), 2-12.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A folyó- és ártér-rehabilitáció problémái
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Lóczy Dénes DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A folyóvízi rendszer geomorfológiai és geoökológiai áttekintése; antropogén hatások a folyókra és ártérükre; a rehabilitáció alapfogalmai; a meder-ártér konnektivitás helyreállításának eljárásai; a Dráva ártér rehabilitációja az Ős-Dráva Program és értékelése; ártér-helyreállítás a Tisza mentén: az Új Vásárhelyi Program és értékelése
8. Ajánlott irodalom: Brierley, G.J. & Fryirs, K.A. 2005. Geomorphology and River Management. Applications of the River Styles Framework. Blackwell Publishing, Carlton, Victoria. 398 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A globális éghajlatváltozás hatásai a vízgazdálkodásra
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Lóczy Dénes DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: I. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Ariditási tendenciák a különböző kontinenseken és a Kárpát-medencében; csökkenő vízkészletek (folyami lefolyás, talajvíz, szárazföldi jégsapkák, tavak zsugorodása); a vízhiány mint a fotoszintézist korlátozó tényező (hatások a mezőgazdaságra, természetes növényzetre); lehetséges kárenyhítési stratégiák (víztakarékosság, víztározás)
8. Ajánlott irodalom: Blanc, E., Strzepek, K., Schlosser, A., Jacoby, H., Gueneau, A., Fant, C., Rausch, S. and Reilly, J. 2013. Analysis of U.S. Water Resources under Climate Change. Massachusetts Institute of Technology, Cambridge MA. http://globalchange.mit.edu/ Gleick, P.H. and Ajami, N. 2014. The World's Water. Vol. 8. Island Press, Seattle, WA. 496 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A villámárvizek természetföldrajzi feltételei
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Czigány Szabolcs PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A villámárvizek fogalma, hidrológiai jellemzői; nemzetközi példák; hidrometeorológiai, domborzati, talajtani stb. feltételek; monitorozási eljárások; előrejelzési lehetőségek; országos riasztó rendszer megszervezése
8. Ajánlott irodalom: Czigány Sz. - Pirkhoffer E. - Balassa B. – Bugya T. – Bótkös T. - Gyenizse P. - Nagyvárad L. – Lóczy D. – Geresdi I. 2010. Villámárvíz mint természeti veszélyforrás a Dél-Dunántúlon. Földrajzi Közlemények 134/3. 281-298. Lóczy D, Czigány Sz, Pirkhoffer E (2011) Flash flood hazards. In: Kumarasamy, M. (ed), Studies on Water Management Issues. InTech Publications, Rijeka. 27–52.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: A felszínmozgásos folyamatok vizsgálata
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Fábián Szabolcs Ákos PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Hazánk recens felszínfejlődési folyamatai közül a rendszeresen visszatérő, de inkább lokális, mint regionális veszélyt jelentő tömegmozgások vizsgálata kiemelten fontos. A kurzus során részletesen megismerkednek a hallgatók a különféle felszínmozgásos folyamatokkal, az azokat kiváltó tényezőkkel és modell számításokkal. Továbbá esettanulmányokon keresztül különféle felszínmozgásokat vizsgáló módszerekkel.
8. Ajánlott irodalom: Fookes, P. G., Lee, E. M., & Griffiths, J. S. (2007). <i>Engineering geomorphology: theory and practice</i> (p. 279). Whittles. Highland, L., & Bobrowsky, P. T. (2008). <i>The landslide handbook: a guide to understanding landslides</i> (p. 129). Reston, VA, USA: US Geological Survey. Szabó, J. (1996). <i>Csuszamlásos folyamatok szerepe a magyarországi tájak geomorfológiai fejlődésében.</i> (p. 223). Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó.
9. Az értékelés módja: teszt (írásbeli kollokvium)

1. A kurzus címe: A tájfejlődés rekonstrukciós módszerei
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Barczy Attila, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Öskörnyezettani és talajtani alapismeretek; a paleotalajtani és földtani vizsgálatok, feltárások, fúrások módszertana; paleobotanikai (pollen, fitolit, faszén) és paleozoológiai (malakológia) vizsgálatok, az élő környezetre vonatkozó adatgyűjtés; esettanulmányok: kunhalom-vizsgálatok módszertana és eredményei az Alföldön
8. Ajánlott irodalom: • Sümegi P. (2003): <i>A régészeti geológia és a történeti ökológia alapjai</i>. JATE Press, Szeged, p. 223 • Á. Pető – A. Barczy (eds.) (2011): <i>Kurgan Studies. An environmental and archaeological multiproxy study of burial mounds in the Eurasian steppe zone</i>. BAR International Series 2238 2011, ISBN 978 1 4073 0802 9 p. 350 • Aleksandrovskii, A. L. (1996): <i>Natural Environment as Seen in Soil</i>. Eurasian Soil Science, Vol. 29., No. 3., p. 245-254.
9. Az értékelés módja: Önálló feladat írásos feldolgozása, közös értékelése

1. A kurzus címe: Földtani-tektonikai hatások a geomorfológiában
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Sebe Krisztina PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 1. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A litológia hatása a morfológiára: szerkezeti formák, kőzetmorfológia, a litológiai változatosság hatása. A neotektonika hatása a morfológiára: feszültségtér-típusok jellemző formakincse, vertikális mozgások hatása a domborzatra. Módszerek a geológiai hatások, különösen az aktív tektonika nyomozására a morfológiában: litológia vizsgálata, rétegtani módszerek, geofizikai módszerek, vízhálózat, DTM, indikátorként használható morfológiai elemek.
8. Ajánlott irodalom: CSILLAG G., SEBE K. 2008: Szerkezeti geomorfológia. In: LÓCZY D. (szerk.): Geomorfológia II. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, pp. 37-96. BURBANK, D. W., ANDERSON, R. S. 2001: Tectonic geomorphology. Blackwell Science, Oxford, 274 p. KELLER, E.A., PINTER, N. 1996: Active tectonics: earthquakes, uplift and landscape. Prentice Hall, Englewood Cliffs, N.J., 338 p.
9. Az értékelés módja: szóbeli vizsga

1. A kurzus címe: Mezőgazdasági földértékelés az Európai Unióban
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Tóth Gergely DSc
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: A földminőség és földérték megállapításának elméleti lehetőségei; a földminőséget leíró, ill. veszélyeztető degradációs folyamatok indikátorai; az egyes termőhelyi tulajdonságok szerepe; modellezési lehetőség; az indikátorok kiindulási és szélsőértékeinek megválasztása; az EU tagállamokban használt gyakorlati földértékelés módszerek; a földminőség/földérték dokumentálása és közlése; az EU agrár-környezeti indikátorokkal (talajindikátorokkal) kapcsolatos stratégiája és szabályozása
8. Ajánlott irodalom: Dent, D. and Young, A. 1981. Soil survey and land evaluation. London: George Allen & Unwin. Diepen, C.A.; Keulen, H.; Wolf, J.; Berkhout, J.A.A. 1991. Land evaluation: from intuition to quantification. Advances in Soil Science. 15. pp. 139-204 FAO 2007. Land evaluation – towards a revised framework. FAO Land and Water Discussion Paper 6. Rome Italy Király L. 1993. Az aranykoronás földminősítő rendszer és annak hibája. Talajvédelem III. 3-4. pp. 10-16 Haans, J. C. et al.. (eds.) 1984. Progress in Land Evaluation. Proceedings of the Seminar on Soil Survey and Land Evaluation, Wageningen, Netherlands,. pp. 57-63 Rossiter, D.G. 1995 Economic land evaluation : why and how. Soil use and management, 11. 132-140 Huber, S. et. al. (eds.). 2008. Environmental Assessment of Soil for Monitoring Volume I: Indicators & Criteria EUR 23490 EN/1, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. p. 340
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Geoarcheológiai módszerek
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Dezső József PhD, adjunktus
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Archeometria és módszerei; talaj mikromorfológia a geoarcheológiában; a mikromorfológiai képletekből levonható felszínfejlődési következtetések; a földradar alkalmazási lehetőségei; környezeti rekonstrukció régészeti adatokból
8. Ajánlott irodalom: Goldberg, P., Macphail, R. I. 2006. Practical and Theoretical Geoarchaeology. Blackwell Publishing, Oxford. 464 p.
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Üledékképződési környezetek rekonstrukciója
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Budai Tamás DSc, egyetemi tanár
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Üledékek és üledékes kőzetek terepi dokumentálásának szempontjai és módszerei; szedimentológiai és anyagvizsgálati módszerek; fácieselemzés; szekvencia sztratigráfiai és ciklussztratigráfiai elemzés; paleontológiai és paleoökológiai elemzése; üledékképződési környezetek rekonstrukciója recens és fosszilis analógiák alapján; esettanulmányok.
8. Ajánlott irodalom: Nichols, G. 2009: Sedimentology and stratigraphy. Wiley-Blackwell, ISBN 978-1-4051-3592-4 Nichols G., Williams, E., Paola, Ch. (eds.) 2007: Sedimentary processes, environments and basins. IAS Spec. Publ. 38., ISBN 978-1-405-17922-5 Tucker, M. 2003: Sedimentary rocks in the field. Wiley, UK, ISBN 0-470-85123-6
9. Az értékelés módja: kollokvium

1. A kurzus címe: Negyedidőszaki paleontológia és ősföldrajz
2. A kurzusért felelős oktató, beosztása: Kovács János PhD, egyetemi docens
3. A kurzus helye a képzés rendszerében: II. évfolyam, 2. félév
5. Kreditértéke: 2
6. Előfeltétele-e a kurzus valamelyik szakmai beszámolónak? nem
7. A kurzus tartalma, tematikája: Pleisztocén megafauna; pleisztocén paleoökológia, evolúciós kérdések, kihalási események; pliocén őslénymaradványok vizsgálati lehetőségei; öskörnyezeti rekonstrukció
8. Ajánlott irodalom: Jánossy Dénes (1986) Pleistocene vertebrate faunas of Hungary. Elsevier, Amsterdam. Főzy I. & Sente I. (2012) Ősmaradványok – A Kárpát-Pannon térség kövületei. Geolitera, Szeged
9. Az értékelés módja: rövid recenzió a témában megjelent friss publikációról